

Agenda møte 5/2025

Møte	Møte nr. 5/2025
Dato	17.11.2025
Tid	Kl. 10.00 - 15.00
Sted	Oslo

Sak	Tema	Sakstype
BIB2025/29	Konstituering av møtet	V-sak
BIB2025/30	Status fra produktområdet <ul style="list-style-type: none">• Generell status• BIBSYS-konferansen 2026• Primo VE• Risikovurdering• Brukerimport• m.m	O-sak
BIB2025/31	Status anbud og kontrakt	V-sak
BIB2025/32	Foreløpig regnskap 2025	O-sak
BIB2025/33	Budsjett 2026	V-sak
BIB2025/34	Kunstig intelligens i discovery-verktøyet - oppfølging	V-sak
BIB2025/35	Vurdering av opsjon på Rapido	V-sak
BIB2025/36	Library Open Workflows	V-sak
BIB2025/37	Oppnevning av nye medlemmer til faggruppene	V-sak
BIB2025/38	Årsrapport og årsplan for faggruppene	O-sak
BIB2025/39	BIBSYS Autoritetsregister	O-sak
BIB2025/40	Møteplan 2026	V-sak
BIB2025/41	Eventuelt	

O = orienteringssak, D = drøftingssak, V = vedtak

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til	Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato	17.11.2025
Saksnummer	BIB2025/31
Saksarkivnr.	
Sakstype	V-sak
Saksansvarlig	Asbjørn Risan
Saksbehandler	Asbjørn Risan

BIB2025/31 – Status anbud og kontrakt

Bakgrunn

Sikt har gjennom høsten gjennomført kontraktsforhandlinger med den valgte leverandøren, Clarivate, etter anbudsprosessen. Dette har vært knyttet til generelle kontraktsavklaringer og avklaringer i forhold til personvern og databehandleravtale.

Vurdering av saken

Sikt tar sikte på å signere kontrakten om biblioteksystem og søkesystem innen kort tid og innen utløpet av året.

Forslag

Styret gir sin tilslutning til at Sikt signerer kontrakten med Clarivate om biblioteksystem og søkesystem.

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato 17.11.2025
Saksnummer BIB2025/32
Saksarkivnr.
Sakstype O -sak

Saksansvarlig Asbjørn Risan
Saksbehandler Asbjørn Risan

BIB2025/32 Foreløpig regnskap pr 1. nov 2025

Bakgrunn

Saksdokumentet viser foreløpig regnskapsstatus pr 1. november 2025 med kommentarer knyttet til de enkelte postene. Periodisering av budsjett og faktisk regnskap gir noen utslag. Prognosen er basert på kjente forutsetninger og forventet aktivitet i 2025.

Regnskapsrapport pr. 1. november 2025:

Tall i 1000 kroner	Regnskap pr 1. november	Budsjett totalt	Periodisert budsjett	Prognose 2025
Inntekter				
Fra deltakerinstitusjoner	33449	34771	34771	33449
IGELU medlemskap	240	240	240	240
Fra oppsparte midler	3650	3650	3650	3650
Overføring fra 2024	1500			1500
Andre inntekter	37			37
SUM inntekter	38876	38661	38661	38876
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				
Lønn inkl overhead	16378	19888	16574	19888
Driftskostnader				
Driftskjøp/lisenser/annen leiekostnad/drift	15978	17927	14939	17927
Reiser, kurs og møter	680	600	500	700

IGELU-medlemskap	235	240	200	235
Sum driftskostnader	16893	18767	15639	18762
Kostnader totalt	33271	38655	32213	38750
Resultat	5605	6	6648	126

Vurdering

Regnskapet er pr 1. november 2025.

Inntektene er ikke periodisert. For kostnadene er det en flat periodisering med jevn fordeling utover året. Når kostnadene påløper er ikke hensyntatt.

Inntekter

Inntektene er som beskrevet ved rapporteringen for 2. tertial (BIB2025/22). Ca 37.000,- har blitt refundert som følge av reiseaktivitet i tilknytning til verv i IGELU Steering Committee. Dette vil øke noe som følge av deltakelse på IGELU konferansen i september som dekkes av IGELU. Denne inntekten har sitt motstykke i posten for reiser kurs og møter.

Kostnader

Regnskapstallene viser at forbruket på lønn ligger ca. 200.000 under periodisert budsjett. Dette er en normalisering fra forrige tertialrapportering da man lå ca 700.000 under periodisert budsjett. Det indikerer at det har vært mer aktivitet siden forrige regnskapsrapportering og en normalisering i forhold til ferieavvikling. Vedlikeholdsteamet som ble opprettet høsten 2024 spiller også inn på dette.

Prognosen er at lønnskostnaden vil være i tråd med budsjett, men det er noen usikkerheter knyttet til at det kan komme omposteringer, da det antas at noe av den aktiviteten som er gjort på vedlikehold skulle vært ført på et eget prosjekt knyttet til autoritetsregisteret.

For posten Driftskjøp/lisenser/annen leiekostnad/drift ligger kostnadene høyere enn det periodisert budsjett tilsier. Dette skyldes at enkelte regnskapsposter ikke er periodisert og forventes jevnet ut over året samlet sett. Det er ingen kjente kostnader som tilsier at denne posten for året ikke skal være i tråd med budsjett på nåværende tidspunkt. Prognosen er derfor uendret.

For Reiser/kurs/møter er det forbrukt 680.000. Denne posten inkluderer reiser for styret, faggruppene og Sikt. Kostnader knyttet til deltakelse på BIBSYS-konferansen 2025 for faggruppene er tatt med i regnskapsoversikten. Dette er over det periodiserte budsjettet og det er deltakelse på IGELU-konferansen og faggruppenes deltakelse på BIBSYS-konferansen som er hovedårsaken til dette. Styret skal ha en fysisk samling i november og det vil være noe reiseaktivitet også de siste månedene. Reiseaktivitet i regi av IGELU som dekkes igjennom IGELU inngår i denne regnskapsposten og det reelle forbruket kan derfor justeres med det som har blitt refundert. Prognosen er justert opp og det forventes at man totalt for året vil ligge over i forbruk i forhold til budsjett.

Medlemskapet i IGELU er betalt. Denne budsjettposten ble justert i budsjettet for å ta høyde for en høy euro-kurs. Kostnaden er noe lavere enn budsjettet og prognosen er justert.

Oppsummering

Inntektssiden er uendret siden forrige tertialrapportering.

På utgiftssiden er prognosen i stort blitt holdt uendret siden forrige tertialrapportering med unntak for en justering på posten for reisekostnader. Det er noe usikkerhet knyttet til at det mest sannsynlig vil bli foretatt noen korrigeringer i regnskapet i forhold til hvilke prosjekter ulike kostnader har blitt belastet på. Dette antas at dette i hovedsak vil være til gunst for BIBSYS-konsortiet.

Totalt sett gir prognosen et resultat på 126.000,-.

Forslag til vedtak

Styret tar foreløpig regnskap pr 1. november 2025 til orientering.

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til	Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato	17.11.2025
Saksnummer	BIB2025/33
Saksarkivnr.	
Sakstype	V-sak
Saksansvarlig	Asbjørn Risan
Saksbehandler	Asbjørn Risan

BIB2025/33 Budsjett 2026

Bakgrunn

På styremøte 24. september 2025 i sak BIB2025/23 vedtok styret for BIBSYS-konsortiet følgende prinsipper for budsjettet for 2026:

- Lisenskostnaden for biblioteksystemet økes basert på ny kontrakt
- Øvrige kostnader følger generell lønns- og prisstigning (3.0 %)
- Kapasiteten i produktområdet holdes på tilsvarende nivå som inneværende år og personalkostnaden justeres i henhold til endring i timepris i Sikt
- Arbeidet med kontinuerlig drift og vedlikehold, samt arbeidet med autoritetsregisteret videreføres
- Nedtrekket på virksomhetskapitalen justeres i henhold til ny nedtrappingsplan
- Et eventuelt underforbruk i 2025 går inn i virksomhetskapitalen

I forslaget til budsjett for 2026 har vi lagt dette til grunn. Siden september har lønns- og prisstigning blitt definert til 3,6 %.

Det foreslås at det budsjetteres med samlede inntekter på 40,1 millioner og driftskostnader på 40,1 millioner. Det gir et resultat i balanse.

Vurdering

Inntekter

Det budsjetteres med samlede inntekter på 40,1 millioner.

I budsjettforslaget er det lagt til grunn en økning av deltakeravgiften i BIBSYS-konsortiet på 7,5 %.

Bruk av konsortiets oppsparte midler er redusert i tråd med nedtrappingsplan som foreslått i de vedtatte prinsippene for budsjetttrimmen for 2026 på styremøtet i september. Det brukes 2,5 millioner fra virksomhetskapitalen i konsortiet som dermed reduseres fra kr. 5,85 millioner til 3,35 millioner ved utgangen av 2026.

Kostnader

Det budsjetteres med samlede kostnader på 40,1 millioner.

De største kostnadene på driftssiden er lisenskostnader for Alma og Primo, samt andre lisenskostnader knyttet til sandboxer, SMS, innholdsinformasjon, ISSN-databasen og dokumentasjonsportalen. Lisenskostnadene samlet utgjør ca 17,9 millioner.

For 2026 står konsortiet overfor en kostnadsøkning sammenlignet med 2025. Dette skyldes i hovedsak tre forhold:

- Lisenskostnadene ved inngangen til en ny kontrakt øker mer enn den årlige økningen på 3,0 %
- Sentrale endringer i Sikt's budsjettering og hvor kostnader skal føres
- Reduksjon i bruk av konsortiets egenkapital

Den samlede overføringen til Clarivate øker med ca 5,25 % fra 2025 til 2026. Dette inkluderer lisenskostnader på biblioteksystemet Alma, søkesystemet Oria/Primo, lisenser på Library Open Workflows (2+1) og testmiljø (sandboxer). Dette er et resultat av anbudsprosessen og vilkårene i ny kontrakt.

Tidligere har lønnskostnader for seksjonsledere i Sikt vært ført sentralt og dekket inn gjennom timeprisen. Fra og med 2026 skal seksjonsledere belastes på produktområdene. Produktområdene belastes også med en sjablonmessig sum pr ansatt til medarbeiderutvikling som tidligere var innbakt i timeprisen. Disse endringene kompenseres ved at timeprisen reduseres fra 2025 til 2026. Antall timer produsert i seksjonen er imidlertid ikke høyt nok til at dette kompenseres fullt ut.

I 2023 besluttet styret å redusere virksomhetskapskapitalen i konsortiet (sak BIB-2023/03) med 3,65 millioner årlig i perioden 2023-2025, da virksomhetskapskapitalen var høyere enn ønsket. 2026 markerer det første året etter den definerte perioden og i tråd med de vedtatte prinsippene er bruken av virksomhetskapskapitalen redusert som en del av en gradvis nedtrapping.

Lønns- og personalkostnader er budsjettert til kr. 20,1 millioner.

I og med at anbudsprosessen avsluttes i 2025 er driftskostnader knyttet til prosjektledelse og bistand fra juristene og innkjøpsavdelingen i Sikt redusert. Det er lagt inn ca 450.000,- i bistand fra andre områder i Sikt. Dette er hovedsakelig knyttet til applikasjonsdrift, sikkerhet og personvern, og inkluderer bistand til kjøre- og utviklingsmiljø, risikovurderinger, personvern, hendelseshåndtering o.l. som er nødvendig i den daglige driften.

Bemanningen i seksjonen er holdt uendret i tråd med prinsippene for budsjetterammen. Nivået på kontinuerlig drift og vedlikehold er også holdt uendret fra 2025.

Kostnad til utviklingsmiljø og bruk av Amazon Web Services (AWS) er holdt på samme nivå som i inneværende år. Majoriteten av de egenutviklede tjenestene kjører nå på denne plattformen.

Lisenskostnadene for innholdsinformasjon fra Nielsen Bookdata og Bokbasen er justert som følge av prisstigning. Tilsvarende for ISSN-databasen. Andre lisenskostnader som SMS-tjenesten og dokumentasjonsportalen er holdt uendret.

Reisebudsjettet er i utgangspunktet holdt på samme nivå som i 2025, men er justert for at seksjonene også skal budsjettere med en fast sum pr ansatt. Dette lå tidligere sentralt, men er nå kompensert gjennom en lavere timepris. Endringen er derfor kun regnskapsteknisk og den reelle endringen er at reisebudsjettet er holdt uendret. Reisebudsjettet dekker kostnader til reise for faggrupper, styret og innad i seksjonen.

De senere årene har det vært fokus på å etablere en struktur for sikker kontinuerlig drift og vedlikehold av de tjenestene som utvikles og driftes av Sikt. Dette for å sikre at de er oppdaterte, velfungerende

og at man unngår større utviklingsløft som følge av utdatert teknologi. I inneværende år har et vedlikeholdsteam jobbet regelmessig med tjenestene gjennom året.

Den siste tjenesten som trenger en oppdatering for å komme på samme vedlikeholdsnivå som de andre tjenestene er autoritetsregisteret for person, korporasjon og konferanse. Det er planlagt et prosjekt som skal skrive om dagens brukergrensesnitt til nye mikrofrontends. Bakgrunnen for prosjektet er at dagens løsning for autoritetsregisteret er utdatert og den tekniske løsningen er en risiko med tanke på at den ikke kan bli oppdatert og det kan bli en mulig sikkerhetsrisiko om det ikke gjøres noe.

Omskriving av autoritetsregisteret har vært planlagt og ønsket over lengre tid og styret har signalisert viktigheten av dette prosjektet. Det har derfor gjennom høsten vært jobbet intensivt med autoritetsregisteret med tanke på å stabilisere tjenesten og gjøre det mulig å gjøre mindre nødvendige endringer for å redusere risiko (fase 1) og forberede tjenesten for nyskriving (fase 2 og 3). Det er viktig at dette videreføres i 2026. Det er derfor satt av midler til både kontinuerlig vedlikehold og bidrag til videreutvikling av tjenesten. Dette i tråd med prinsippene for budsjettrammen. Prosjektet vil være delfinansiert av Nasjonalbiblioteket. Autoritetsregisteret er beskrevet i egen sak (BIB2025/XX).

I budsjettet er det også satt av midler til å gjennomføre/slutføre innføringen av en ny løsning for brukerimport basert på nær sanntidsoppdatering fra Felles Studentsystem (FS).

I budsjettet er bruken av virksomhetskapital redusert i henhold til den foreslåtte nedtrappingsplanen som ble presentert i saksdokumentet for budsjettramme 2026 (sak BIB2025/23). Det legges opp til å bruke 2,5 millioner av virksomhetskapitalen, en reduksjon med 1,65 millioner sammenlignet med 2025.

Tabellen under viser et forslag til nedtrapping i bruk av virksomhetskapital over 4 år:

2026	2,5 millioner
2027	1,5 millioner
2028	1,0 millioner
2029	0,5 millioner

Budsjettoppsett

Budsjett (tall i tusen kroner)	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Prognose 2025
Inntekter			
Overføring fra deltakerinstitusjoner	37379	34771	33449
IGELU medlemskontingent	240	240	240
Bruk av avsatte midler	2500	3650	3650
Sum driftsinntekter	40119	38661	38876
Kostnader			
Lønn			
Lønn inkl overhead	20132	19888	19888
Andre driftskostnader			
Driftskjøp (lisenser) ekskl reiser / annen leiekostnad / drift ¹	18989	17927	17927

¹ Se spesifisering i egen tabell

Reiser, kurs og møtedeltakelse	750	600	700
IGELU medlemskontingent	240	240	235
Sum driftskostnader	19979	18767	18862
Kostnader totalt	40111	38655	38750
Resultat	8	6	126

Tabellen under viser spesifisering av budsjettposten for lisenser, annen leiekostnad og intern drift.

Driftskjøp, ekskl reiser		Budsjett 2026	
Leie av datasystem (årlige lisenser m.m.)	Clarivate	16699	
	Bokbasen	185	
	Nielsen Bookdata	200	
	SMS	450	
	ISSN-databasen	85	
	Amazon AWS	250	
	Dokumentasjonsportal	20	
Annen leiekostnad (intern drift)		1100	
SUM			18989

Oppsummering

Samlet sett øker kostnadene med ca 1,45 millioner fra 2025 til 2026. Hovedsakelig på grunn av en høyere overføring til Clarivate som følge av ny kontrakt, samt enkelte utslag av Sikt's sentrale budsjettering som ikke kompenseres fullt ut. Hensyntatt nedtrekket i bruk av virksomhetskapital er totaleffekten for 2026 en økning i brukerinntilbetalingen på ca 2,6 millioner. Dette utgjør ca 7,5 % samlet for konsortiet.

Budsjettet følger de vedtatte prinsippene for budsjetttrammen 2026.

Kostnadsøkningen er også i tråd med det som ble varslet til biblioteklederne i konsortiet før sommeren og i forhåndsvarselet som ble sendt ut i oktober.

Når budsjettet er vedtatt vil totalkostnaden bli fordelt i henhold til gjeldende kostnadsfordelingsmodell. Det har vært noen endringer i medlemsmassen i konsortiet da noen institusjoner har gått ut av konsortiet, mens andre er på vei inn. Dette kan gi noen utslag, men mindre med ny kontrakt enn med dagens kontrakt. Det vil være interne forskjeller i hva som blir den endelige endringen i % for den enkelte institusjon da det vil være endringer i verdiene i de parameterne som inngår i kostnadsfordelingsmodellen (antall ansatte, studiepoengproduksjon, trykt og elektronisk bestand o.l.)

Da budsjettprosessen i Sikt ikke er fullført ennå, vil det kunne komme mindre endringer i budsjettet.

Ved utløpet av 2026 vil egenkapitalen være på ca 3,35 millioner +/- resultatet fra 2025.

Forslag til vedtak

Styret vedtar budsjettet for 2026.

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til	Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato	17.11.2025
Saksnummer	BIB2025/34
Saksarkivnr.	
Sakstype	D-sak
Saksansvarlig	Asbjørn Risan
Saksbehandler	Fredrik S. Pettersen

BIB2025/34 Kunstig intelligens i discoveryverktøyet - oppfølging

Innledning

På møtet i september diskuterte styret hvilken kunnskap og tiltak som er nødvendig for at institusjonene i konsortiet skal være i stand til å ta standpunkt til om man skal tilgjengeliggjøre den nye KI-funksjonaliteten for sluttbruker i Oria (BIB2025/25).

Det ble presisert at det er viktig at bibliotekene tilbyr tjenester som er fundert i trygge og kontrollerbare kilder og at institusjonene har et ansvar for de tjenestene som man tilbyr sine sluttbrukere.

Det kom også opp noen oppfølgingsspørsmål man ønsket at Sikt skulle redegjøre for. Dette saksdokumentet søker å svare ut de disse spørsmålene.

Det er opp til hver enkelt institusjon å ta beslutningen om å aktivere denne funksjonen, men Sikt ønsker å legge til rette for at institusjonene har den informasjonen og de avklaringene som er nødvendige for å kunne konkludere.

Vurdering av saken

I det videre svares det ut de oppfølgingsspørsmålene som ble diskutert på forrige styremøte. Svarene tar utgangspunkt i Primo Research Assistant (PRA), men er i mange tilfeller gjeldende for de ulike KI-initiativene og – funksjonene som Clarivate tilbyr.

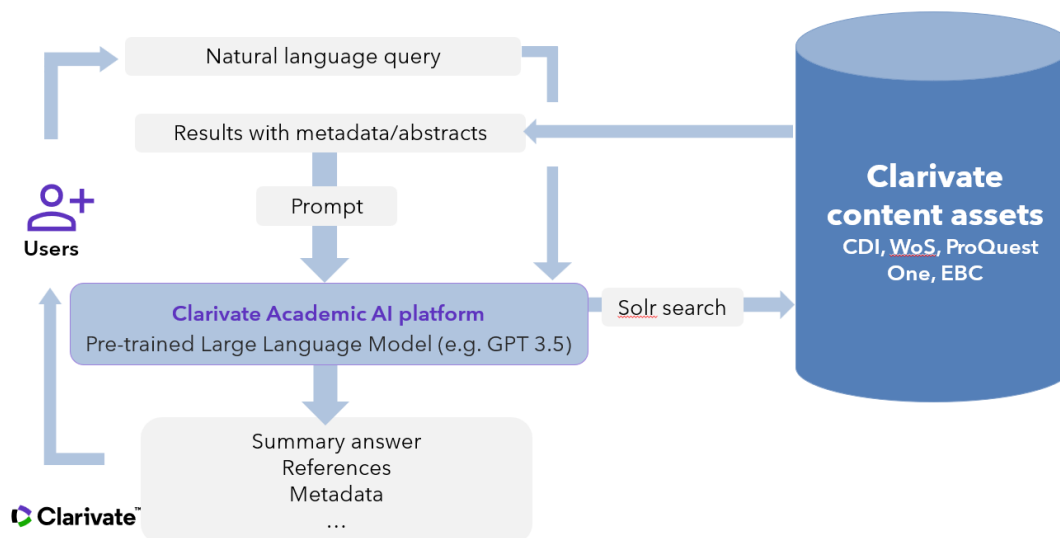
Generell virkemåte/dataflyt

PRA virker på den måten at brukeren legger inn et informasjonsønske/-behov i naturlig språk. Denne blir tolket av systemet og konvertert til et boolsk-søk. Dette søkeuttrykket brukes i et søk mot Central Discovery Index (CDI). Dette er den samme databasen som i tillegg til de lokale kildene i utgjør trefflisten i Oria. De 5 høyest rangerte dokumentene (metadata og sammendrag) basert på relevans returneres til PRA, der dette blir input til språkmodellen. Dette prosesseres og det genereres et samlet sammendrag av artiklene med henvisning til de enkelte kildene. Brukeren får forslag til videre søk basert på resultatene, men det er enn så lenge ikke støtte for en sammenhengende samtale om resultatet.

Diagrammet under viser dataflyten:

Retrieval Augmented Generation architecture (RAG)

Språkmodeller

Per 01.11.2025 brukes «GPT-4.1 Mini AI model», innført i september 2025. Clarivate oppdaterer språkmodellen i takt med utviklingen. Den første modellen som ble tatt i bruk i september 2024 var GPT 3.5.

Clarivate har avtale med Azure om bruk av modellen og er underlagt visse restriksjoner og mekanismer innebygd i modellen¹. Da tjenesten er relativt ny og under videreutvikling har det vært gjort justeringer på innstillinger for innholdsfiltrering i konfigurasjon av tjenesten. Dette ble beskrevet i saksdokumentet for møtet i september (BIB2025/25).

Blir data om bruk brukt til videre opplæring av språkmodeller?

Svaret på dette spørsmålet er nei. Clarivate skriver²:

“Your data is treated with utmost confidentiality. We strictly adhere to data privacy policies and regulations, ensuring secure handling of your information. Clarivate genAI tools operate in a secure environment and do not share your data with third parties except as allowed under our privacy policy or with your explicit consent.”

«Our tools utilize LLMs to process your input and Clarivate’s licensed content for real-time responses. Neither your input nor the licensed content are stored by the LLM and used for any purpose other than the immediate interaction session. Clarivate does not use your data to directly or indirectly train LLMs.”

Dette er også i tråd med svar som ble angitt som en del av anbudsprosessen på biblioteksystem og søkesystem på tilsvarende spørsmål.

¹ <https://learn.microsoft.com/en-us/azure/ai-foundry/concepts/content-filtering>

²

[https://knowledge.exlibrisgroup.com/Primo/Product_Materials/001_Next_Discovery_Experience_\(NDE\)/Primo_Research_Assistant](https://knowledge.exlibrisgroup.com/Primo/Product_Materials/001_Next_Discovery_Experience_(NDE)/Primo_Research_Assistant)

Klimaavtrykk

Det er vanskelig å vite detaljer rundt klimaavtrykket til PRA. Det er mange faktorer som spiller inn. Den faktiske bruken av tjenesten vil være en faktor, treningen av modellen en annen. I og med at Clarivate baserer seg på en eksisterende modell i markedet kjenner nok ikke de til det totale klimaavtrykket til tjenesten. I en generell beskrivelse³ angir de at de balanserer ytelse, kostnad og bærekraft opp mot hverandre og at de prioriterer løsninger som gir høy-kvalitet med minst mulig ressurskrevende teknologi. Selv kommer de ikke med et eget estimat av ressursbruken, se sitat fra deres «Clarivate's Approach to Addressing Environmental Impact Through AI Tools»:

“In academia, our Academic AI platform serves as a technology backbone, enabling a centralized and consistent deployment of AI capabilities across our portfolio of solutions and promoting efficient performance. We choose AI models that balance performance, cost, and sustainability. For each task, we always prioritize high-quality output with the least resource-intensive technology.”

Klimaavtrykket til PRA er derfor vanskelig å beregne. En slik vurdering må ta utgangspunkt i modellen som benyttes til enhver tid. PRA bruker pr. nå Open AI sin «GPT-4.1 Mini AI model». Det finnes en del informasjon på nettet som prøver å estimere antatt energiforbruk for ulike modeller, f.eks i artikkelen «*How much energy does ChatGPT use?*»⁴, men dette vil være estimater og vil variere med hvordan tjenestene brukes.

Klimaaspektet ved bruk av kunstig intelligens er et sentralt tema, og det begynner også å vokse frem en debatt innenfor akademia, ref. artikkel i Khrono 25. oktober 2025⁵. Det er derfor viktig at tjenesten gir en reell merverdi for brukeren. I og med at klimaavtrykket er en generell problemstilling for all kunstig intelligens er det nærliggende å anta at det vil komme løsninger som er mer bærekraftige i fremtiden.

Kilder

PRA søker i CDI (Central Discovery Index), dvs de samme kildene som sluttbruker søker i når de bruker Oria. Det er kun ressurser institusjonen har aktivert for søk som blir inkludert. Dette er fordi den grunnleggende strukturen er bygget slik at når brukeren bruker PRA gjøres spørsmålet om til et søkeuttrykk som søker i Oria og det er ressurser fra dette resultatsettet som blir brukt videre i tjenesten.

En viktig presisering er at søket utføres som et «Expanded search» i Oria. Det innebærer at alle kilder som er aktivert for søk blir brukt uavhengig av om institusjonen har fulltekst-tilgang eller ikke. Dette tilsvarer om brukeren velger å «Inkluder materiale ditt bibliotek ikke har tilgang til» i Oria.

Søkekildene som blir brukt vil derfor kunne variere fra institusjon til institusjon basert på hvilke kilder de har aktivert for søk i Oria. PRA søker kun i metadata, ikke i fulltekst.

Noen kilder er utelatt fra funksjonen og Clarivate har publisert en liste over unntak:

- News content (Newspaper articles, Newsletters, Text resources).
- Collections (except for IHP, Rambis and Moshe Dayan center) that are not marked as “free for search” in the CDI collection list (subscription A&I databases).
- Sources with insufficient metadata and abstracts that are needed to run the tool effectively.
- Documents marked as withdrawn or retracted; retraction notes.

³

[https://knowledge.exlibrisgroup.com/Primo/Product_Documentation/020Primo_VE/Primo_VE_\(English\)/015_Getting_Started_with_Prime_Research_Assistant#:~:text=Academic%20Discourse.,Clarivate's%20Approach%20to%20Addressing%20Environmental%20Impact%20through%20AI%20Tools](https://knowledge.exlibrisgroup.com/Primo/Product_Documentation/020Primo_VE/Primo_VE_(English)/015_Getting_Started_with_Prime_Research_Assistant#:~:text=Academic%20Discourse.,Clarivate's%20Approach%20to%20Addressing%20Environmental%20Impact%20through%20AI%20Tools)

⁴ <https://epoch.ai/gradient-updates/how-much-energy-does-chatgpt-use>

⁵ <https://www.khrono.no/reagerer-pa-diskusjonen-om-kunstig-intelligens-stort-problem/1008861>

- Any collections from the following content providers: DataCite, Elsevier, JSTOR, and Conde Nast.
 - Disse har selv valgt å ikke bidra inn i PRA med deres metadata (trolig grunnet kommersielle årsaker).
- Any content published by the providers above coming via aggregator collections.

Clarivate jobber med å la PRA søke i lokalkatalogen i tillegg til CDI. Dette kommer angivelig i løpet av 2026 som et ønske fra brukermiljøet gjennom et resultat av i den årlige CERV avstemmingen. Der ble forslag PENH-I-28362: Research Assistant and local records stemt frem og skal bli realisert.

Sammenlikninger med andre liknende tjenester

Sikt har ikke gjort en sammenlikning av PRA mot andre KI-tjenester, men i mai 2025 ble det publisert en artikkel av Aaron Tay som sammenligner Primo Research Assistant, Scopus AI og Web of Science Research Assistant⁶.

Artikkelen forklarer hvordan RAGs (teknologien som benyttes sammen med de store språkmodellene) fungerer og man får en oppsummering av de forskjellige produktene opp mot hverandre. Under "Overall performance" blir PRA omtalt slik:

"Primo Research Assistant performed reliably for queries with abundant relevant literature and correctly identified when no relevant documents were found for a niche query. It handled the trick question cautiously, avoiding hallucination but also not explicitly rejecting the false premise. Its reranking step adds complexity, offering medium interpretability."

For en bedre forståelse av hvordan PRA rangeres på ulike målinger anbefales det å lese hele artikkelen.

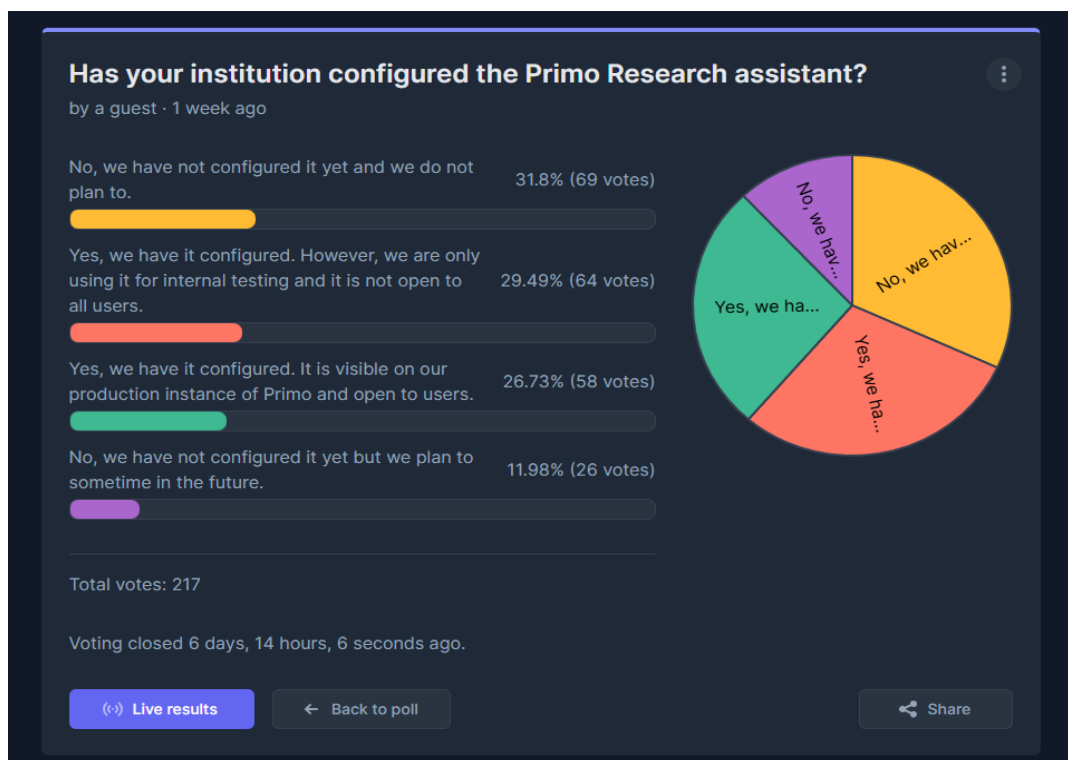
Antall bibliotek som har innført Primo Research Assistant

I oktober 2025 ble det utført en uformell kartlegging på e-postlisten for Primo over hvor mange som har aktivert PRA. Svarene så slik ut:

- 27% har aktivert det og tilgjengeliggjort det for sluttbrukerne
- 29% har aktivert det, men kun for intern bruk
- 32% bestemt seg for å ikke aktivere
- 12% svarer at de ikke har konfigurert det enda, men planlegger å gjøre det i fremtiden.

Ut ifra denne undersøkelsen er det en ca 30/70 fordeling mellom bibliotek som har tjenesten tilgjengelig og de som ikke har det. Det var 217 respondenter.

⁶ <https://katinamagazine.org/content/article/reviews/2025/deep-dive-into-three-ai-academic-search-tools>

Eksempler på institusjoner som har aktivert:

- [Aalborg University Library](#)
- [Det kgl. bibliotek i Danmark](#)
- [Umeå University Library](#)
- [University of Manitoba](#)

Erfaringer fra andre bibliotek og fordeler/ulempes

I vedlegg 1 er det lagt ved en subjektiv oppsummering av inntrykkene knyttet til PRA hentet fra IGELU og e-postlistene. Vedlegget inneholder og en oppstilling av observerte potensielle fordeler og ulemper med tjenesten. Dette er en subjektiv sammensatt liste og er ikke vitenskapelig utarbeidet. Det er verdt å merke at tjenesten har vært i produksjon i ett års tid og at den er i stadig utvikling og det ser ut til at den tilpasses og utvikles i en positiv retning.

I diskusjonen på styremøtet i september var det to sentrale aspekter som ble nevnt og som også er tatt inn i referatet fra møtet:

- «Bibliotekenes troverdighet for kvalitetssikrede kilder er et overordnet prinsipp. Brukeren skal være trygg på hva de søker i når de går via bibliotekets systemer.»
- «Akademisk integritet og troverdighet må ikke settes på spill.»

Det er ikke mulig å garantere at KI-løsninger gir 100% korrekt svar eller at slike løsninger ikke går glipp av kilder som ville vært vurdert som bedre eller mer relevante. Hvis dette kvalifiseres som brudd på akademisk integritet og troverdighet vil man, slik teknologien er i dag, ha store problemer med å tilby generative KI-tjenester, da det alltid er en risiko for at informasjonen ikke stemmer.

Utviklingen i samfunnet, som går enormt raskt, tyder imidlertid at studenter og andre sluttbrukere bruker disse verktøyene enten det er biblioteket som tilbyr de eller ikke. Diskusjonen blir da om det er prinsipielt annerledes at det er biblioteket som tilbyr en KI-tjeneste, og om det endrer premisene for hvordan studenter tolker og stoler på svarene.

Undervisning om god bruk av KI er noe som mest sannsynlig vil tvinge seg frem innen akademia, og kan potensielt være noe bibliotekene kan bidra inn på.

Hvis man velger å ta i bruk PRA er det viktig at det kommuniseres tydelig hvilke forutsetninger som ligger til grunn og hvordan brukerne kan benytte seg av verktøyet. De fleste negative erfaringene vi har fanget opp vedrørende PRA har vært fra bibliotek som hadde innført det uten å involvere institusjonen i diskusjonen, ei heller informert spesielt godt om hvordan PRA fungerte. Det blir vektlagt at diskusjonen om innføring av PRA må ses på i sammenheng med institusjonens generelle prinsipper rundt KI.

Konsekvenser for Sikt ved innføring av Primo Research Assistant

Sikt vil ikke ha mer innsikt i tjenesten utover det som er tilgjengelig for institusjonene selv. Dette innebærer at Brukerstøtte vil kunne henvise til dokumentasjonen eller, ved behov, opprette supportsaker hos Clarivate dersom det oppstår feil direkte knyttet til tjenesten. Sikt vil imidlertid ikke ha kapasitet til å rapportere feil relatert til spesifikke søk på enkeltstående temaer eller forklare hvorfor man får bestemte resultater, utover å gi en generell beskrivelse av teknologien som ligger til grunn.

Det vil være nødvendig at Brukerstøtte innehar en viss kompetanse på området for å kunne følge opp utviklingen av teknologien og gi generell rådgivning om bruk. Dette vil også gjelde annen KI-funksjonalitet Clarivate utvikler i fremtiden. Det vil også påløpe noe merarbeid knyttet til drift og vedlikehold av en eventuell mellomside eller hjelpeside hvis dette skal realiseres av Sikt som foreslått.

Anbefalinger

Det er opp til institusjonene om de ønsker å aktivere PRA (og andre KI-baserte funksjoner) for sine ansatte og sluttbrukere.

For å underlette denne beslutningen foreslår Sikt at det opprettes en side i dokumentasjonsportalen som adresserer KI-funksjoner fra Clarivate i de produktene og tjenestene som benyttes. Det foreslås å dele dette inn i en del om generelle betraktninger og videre en for hvert av produktene Alma, Oria/Primo og Leganto.

I første omgang vil man beskrive PRA, Alma Metadata Assistant og Syllabus AI tool i Leganto. Dokumentasjonen vil inneholde mye av det som er beskrevet i dette saksdokumentet.

Da det vil komme stadig nye funksjoner fremover vil denne siden kunne utvides til å beskrive ytterligere funksjoner i produktene. En slik side har også blitt etterspurt i andre sammenhenger.

For PRA konkret anbefales det også at institusjonene istedenfor å lenke direkte til tjenesten lenker til en mellomside som beskriver tjenesten og hva den kan brukes til, tilsvarende det University of Manitoba har gjort. Det foreslås videre at Sikt etablerer en slik funksjon for de institusjonene som ikke har anledning til å inkludere dette på egne nettsider. Teksten på denne siden vil også kunne brukes som utgangspunkt for eventuelle institusjonsspesifikke informasjonssider.

Forslag til vedtak

Styret støtter forslaget om at Sikt etablerer en informasjonsside om KI-funksjonene i tjenestene fra Clarivate. Videre støttes anbefalingen om en mellomside for Primo Research Assistant og at Sikt lager en løsning for institusjoner som ikke har mulighet til å realisere dette på egne nettsider.

Vedlegg:

BIB2025/34 Vedlegg: Kunstig intelligens i discoveryverktøyet – fordeler og ulemper

Dato: 17.11.2025
Fra: Seksjon for Kunnskapsressurser og bibliotek tjenester
Saksbehandler: Fredrik Solvang Pettersen
Til: Styret for BIBSYS-konsortiet

Fordeler og ulemper ved bruk av PRA i Primo

Inntrykk fra IGELU og E-postlistene

- De fleste som har gjort undersøkelser rapporterer at brukerne i stor grad er fornøyde med svarene de får, men at det kan kreve et par forsøk før man får gode svar.
- Mange problematiserer bruk av KI direkte i bibliotek tjenestene av flere årsaker:
 - o Kan det føre til mer juks?
 - o Er det for mye hjelp? Svekker vi studentenes evne til å gjøre egne søk? (Er det en bjørnetjeneste å tilby dem dette?)
 - o Flere argumenter mot generativ KI generelt gjelder også her.
 - o Mange er generelt imot KI-verktøy
- Det generelle inntrykket er at studenter bruker KI-verktøy uansett, enten vi tilbyr våre egne eller ikke. Det blir av mange sett på som positivt å kunne tilby et alternativ som gir mer relevante svar i vår kontekst.
- Ingen tydelige «dealbreakers», men heller ikke mange som uttrykker at dette er et enormt verdiløft.
- Basert på det vi har sett er det største hinderet at løsningen ikke alltid gir korrekte svar og at biblioteket derfor ikke kan gå god for tjenesten. Typiske aspekter som blir tatt opp er at PRA ofte ikke påpeker når spørsmål inneholder feilaktig premisser, eller at den svarer uten å egentlig treffe spørsmålet som blir stilt. Dette er typiske svakheter ved generativ KI.
- Må passe med institusjonens generelle KI-rammeverk.

Den generelle vurderingen av Primo Research Assistant av de forskjellige aktørene har disse fellestrekkene:

- Utforskende: Godt verktøy når man skal starte å undersøke et tema. Lav terskel for å komme i gang. Gir en god innfallsvinkel med kilder som kan være utgangspunktet for videre forskning, gi relevante emneord som kan brukes senere osv.
- Komplementær: Godt verktøy for å skaffe ekstra kilder som man kanskje ikke klarer å fange opp i egne søk.
- PRA genererer en boolsk søkestreng som tar brukeren tilbake til Oria slik at søket kan fortsette «som vanlig». Dette blir sett på som svært positivt. Kan være en innfallsvinkel til å lære mer om boolske søk som også vil være nyttig i andre databaser.
- Krever at brukeren er kritisk til svarene og forstår hvordan KI og bruk av LLM's fungerer.
- Krever at biblioteket kan svare når de får spørsmål om oppførselen
- Mange ser på det som nødvendig å lage hjelpedokumentasjon for å hindre at brukerne misforstår hvordan verktøyet burde brukes. Må være så tydelige og gjennomsiktede som mulig når det gjelder forventningsstyring.

- Biblioteket må kommunisere at dette er et verktøy vi tilbyr som et alternativ til andre KI-løsninger som studenter uansett sikkert bruker (Chat GPT osv.) men at biblioteket ikke går god for svarene og at all interaksjon med verktøyet skjer på eget ansvar.
- Noen kilder er ikke med – spesielt Elsevier og JSTOR mangler – det gjør at svarene blir farget av dette.
- Lurt med en «mellomside» som gir bruker mer informasjon om tjenesten før de får tilgang.
- Studenter er mer positive, bibliotekarer mer kritiske.
- Opplæring om KI er allerede av mange sett på som et naturlig problem bibliotekene burde takle som en utvidet del av kildekritikk – KI Literacy.
- Erstatte ikke vanlige bibliotek tjenester.

Konkrete fordeler og ulemper

Fordeler:

- Gir gode svar på fokuserte spørsmål
- Gir gode svar i en utforskende fase, nyttig startpunkt for forskningsspørsmål
- Kan bidra med kilder man ikke ville funnet ellers
- Kan stille spørsmål på alle språk
- Oppgir kilder
- Kildene kommer fra en kontrollert “Knowledge Base”, altså CDI – ikke tilfeldige ting som er hentet fra «hele internett». Svarene er derfor mer akademiske og fokusert rundt kildebruk.
- Naturlig språk - krever ingen forkunnskaper om søk
- Lager søkestreng som kan brukes i Oria
- Gratis

Ulemper:

- Kan ikke bruke lokalkatalogen enda (kommer i 2026)
- Kan slite med tvetydige spørsmål
- Har ikke tilgang til alle leverandørene sine kilder i CDI (DataCite, Elsevier, JSTOR og Conde Nast)
- Kan ta feil (men samtidig virke veldig overbevisende)
- Krever at sluttbruker evner å kritisk vurdere svarene
- Man får ikke nødvendigvis det samme svaret hvis man stiller samme spørsmål flere ganger (det er en uunnværlig konsekvens av måten LLM's og generativ KI virker)
- Krever opplæring av både brukerne og bibliotekarene
- Treningsmateriale må lages
- Søket er underlagt begrensninger både fra KI-modellen som blir brukt (GPT x.x) og de som tilbyr tjenesten (Azure OpenAI). Slik vi så i casen om “Guardrails” (referert til i den originale saken) genererer dette ulike diskusjoner rundt sensur og/eller gjennomsiktigheten til produktet. Mangel på gjennomsiktighet betyr at vi ikke vil kunne forklare til brukerne våre hvorfor de får svarene de får utover det vi kan lese i dokumentasjonen.
- Klimaavtrykk

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato 17.11.2025
Saksnummer BIB2025/35
Saksarkivnr.
Sakstype V-sak
Saksansvarlig Asbjørn Risan
Saksbehandler Ann-Louise Skjager

BIB2025/35 Vurdering av opsjon på Rapido

Bakgrunn

Rapido/RapidILL er tilleggstjenester til Alma fra Clarivate knyttet til fjernlånsfunksjonalitet.

Tilbudet fra Clarivate inkluderer en opsjon på Rapido og Rapid ILL til en lavere kostnad sammenlignet med «markedspris». Forutsetningen er at konsortiet innløser opsjonen før ny kontraktperiode begynner, dvs. før årsskiftet 2025/2026.

På styremøtet i BIBSYS-konsortiet 21. mai ble det vedtatt at beslutningen om innløsning av opsjon på Rapido utsettes til styremøtet i november (sak BIB2025/11). En foreløpig status ble presentert på styremøtet i september (sak BIB2025/24).

Faggruppen for fulfillment har evaluert Rapido som en mulig løsning for fjernlån i konsortiet.

Dette saksdokumentet redegjør for faggruppens konklusjon og gir en anbefaling fra Sikt basert på faggruppens vurdering.

Vurdering

Oppsummeringen fra faggruppen er at:

«Rapido krever en helautomatisert arbeidsflyt og felles regler på tvers av konsortiet for å gi effektive gevinster. Imidlertid har mange institusjoner uttrykt behov for lokal tilpasning, noe som vil redusere gevinstene betraktelig. Konsortiet har allerede gode nasjonale fjernlånsordninger og kan hente ut effektiviseringsgevinster ved å optimalisere bruken av eksisterende fjernlånsfunksjonalitet i Alma.

Internasjonale pod'er i Rapido vurderes som lite hensiktsmessige for trykt materiale, med tanke på tid, kostnader og miljø, mens digitale ressurser begrenses av lisensvilkår.»

Den foreløpige anbefalingen fra faggruppen i september var at gevinsten ved innføring av Rapido ikke oppveier ressurskostnadene. Dette standpunktet står fast etter den endelige vurderingen, og

Faggruppen konkluderer med at det ikke anbefales å løse ut opsjonen for Rapido, ettersom gevinsten ikke forsvarer ressursbruken.

Den fulle rapporten fra faggruppen er vedlagt som vedlegg 1.

I tillegg til vurderingen til faggruppen er det gjennomført flere aktiviteter for å innhente informasjon om tjenesten, inkludert systemdemonstrasjon, erfaringsutveksling med andre brukere av Rapido, møter med Clarivate, samt skriftlig utveksling av dokumentasjon og spørsmål/svar med Clarivate.

Disse aktivitetene har vist at det finnes enkelte gevinster ved Rapido, men at disse samlet sett ikke rettferdiggjør den ekstra kostnaden. Deler av gevinstene kan mest sannsynlig også realiseres ved en bedre utnyttelse av allerede eksisterende funksjonalitet i Alma.

Sikt deler anbefalingen fra faggruppen og tilrårder at man ikke løser ut opsjonen for Rapido, men at man i det videre ser på muligheten for å standardisere og automatisere fjernlånet ved hjelp av tilgjengelig funksjonalitet i Alma. Dette vil imidlertid kunne forutsette at lokal praksis endres for å utnytte potensialet fullt ut.

Det ligger også et potensiale for forenkling og effektivisering ved å se på forbedringer knyttet til beholdningsdata. Dette er noe relevante faggrupper i BIBSYS-konsortiet kan jobbe videre med i 2026.

Konklusjon

Sikt anbefaler at man ikke løser ut opsjonen for Rapido men at man i det videre ser på muligheten for å standardisere og automatisere fjernlånet ved hjelp av tilgjengelig funksjonalitet i Alma.

Forslag til vedtak

Styret vedtar å ikke utløse opsjonen for Rapido.

Konsortiet ved Sikt og faggruppen oppfordres til å se på muligheter for å utnytte arbeidsflyter i Alma bedre, samt vurdere tiltak for forbedring av beholdningsdata.

Vedlegg:

BIB2025/35 Vedlegg: Rapido – endelig anbefaling fra faggruppen for fullfillment

Dato: 17.11.2025
Fra: Seksjon for Kunnskapsressurser og bibliotek tjenester
Saksbehandler: Ann-Louise Skjager
Til: Styret for BIBSYS-konsortiet

Rapido - endelig anbefaling fra faggruppen for fullfillment

Vurdering av saken

Da styret ble orientert om denne saken i september var den foreløpige anbefalingen fra faggruppe for fullfillment at gevinsten ved innføring av Rapido i konsortiet ikke oppveier ressurskostnadene.

Nå, to måneder etter, står denne vurderingen seg.

Automatisering og lokale tilpasninger

For å oppnå en gevinst ved innføring av Rapido, trengs en helautomatisering av arbeidsflyten, der alle institusjoner forplikter seg til felles regler for leveranse, og man gir slipp på en praksis med manuell håndtering av bestillingene som kommer inn.

Med Rapido er det muligheter for lokale tilpasninger for håndtering av bestillinger. Man kan sette opp regler for å stoppe bestillinger, basert på ønske om innkjøp, hindre utlån av nytt materiale o.l.

Ved en tilpasning av arbeidsflyten (manuell håndtering, eksplisitt valg av partner, vurdering for innkjøp m.m.), reduseres gevinsten tilsvarende.

Når dette er sagt så vil man også kunne hente ut en effektiviseringsgevinst fra Alma RS i dag, om konsortiet enes om det. Vi tenker da på løsninger for auto-rota og helmaskinell flyt av en bestilling fra sluttbruker i Oria, ut til partnerbibliotek og leveranse til sluttbrukers Alma-bibliotek.

Når dette ikke allerede er innført i hele konsortiet, er det blant annet fordi institusjonene setter pris på en autonomi hvor de har rom for individuell håndtering. Å oppgi kontroll sitter langt inne, og det er også argumenter for at man ønsker å beholde en lokal tilpasning. Katalogdata er ofte mangelfulle, noe som fører til at bestillinger må sjekkes og info legges til manuelt. Dette gjør også automatisering vanskelig. Se ellers avsnittet «Utfordringer med heftemottak og holdingsdata».

Nasjonalbiblioteket som partner

Et ønske om at Nasjonalbiblioteket skal være første partner ved bestillinger gjennom Rapido har blitt diskutert.

Clarivate fraråder dette og argumenterer for at Rapidos styrke ligger i bruken av algoritmer som automatisk fordeler bestillingene i pod'ene. Clarivate understreker også den potensielle nytteverdien i å delta i internasjonale pod'er, da dette gir global tilgang til ressurser 24/7.

Lånesamarbeid nasjonalt og internasjonalt

Rapido baserer seg på bestilling via pod'er, der biblioteker i samme pod samarbeider og har samme leveringstid og lånebetingelser.

Som et konsortium har vi allerede utstrakt samarbeid om fjernlån, der vi enkelt kan bestille fra alle konsortiebibliotekene. Siden det nasjonale samarbeidet allerede fungerer godt, ser vi begrenset nytte av å etablere egne pod'er på nasjonalt nivå.

Rapido vil også kunne tilby flyt av materiale til og fra utlandet via internasjonale pod'er. Per nå er hovedvekten av Rapido-bibliotekene i andre verdensdel. Bestillingene vil derfor måtte gå til biblioteker utenfor nord og europa, noe som ikke er hensiktsmessig på trykt materiale, med tanke på tid, økonomi og miljø.

På materiale som kan sendes digitalt fremstår det derimot som en effektiv løsning, men her begrenses vi av lisensvilkår som ikke tillater deling over landegrenser.

Som medlem i en pod forplikter man seg også til en gitt leverings- og utlånstid, og det kan være vanskelig å estimere leveringstider pga. postgang (særlig internasjonalt). Lånetider bestemmes også av poden, noe som ikke nødvendigvis er ønskelig.

Utfordringer med heftemottak og holdingsdata

Konsortiet har i dag begrenset bruk av heftemottak og opprettelse av eksemplarer med strekkode i Alma. Dette reduserer muligheten for automatisk lokalisering og bestilling av artikler og hefter.

Clarivate sier at de har sterke algoritmer i systemene for å forstå og lokalisere eksemplarer ut ifra note-felt o.l.

Uavhengig av Rapido bør konsortiet vurdere et felles prosjekt med Clarivate for å forbedre algoritmer og dataflyt knyttet til heftemottak og holdingsdata.

Å omforme holdingsdata til eksemplarer med strekkode, vil styrke felleskatalogen og gjøre den enda mer tilgjengelig for både konsortiets medlemmer og eksterne partnere.

Låneperspektivet

Clarivate argumenterer med at den største gevinsten med Rapido er at den tilbyr låner en mer brukervennlig løsning. Det er lettere å bestille fordi du får god oversikt over lånealternativ- og vilkår. På den andre siden kan det være misvisende om vilkårene ikke overholdes. Vi tenker da spesielt på tilgjengelighet og leverings- og lånetid.

Det virker raskt og effektivt og brukervennlig på artikkelbestillinger, men dette må sees i sammenheng med lisensvilkår og tilgjengelige holdingsdata på tidsskrift og artikler i katalogen.

Oppsummering og konklusjon

Forutsatt en helautomatisert bruk av Rapido, vil vi kunne forvente å hente ut en gevinst i konsortiet, som til en viss grad kan forsvare ressursbruken ved innføring og drift.

Hvis vi derimot tillater enkeltinstitusjonene en stor grad av autonomi med muligheter for lokale tilpasninger, vil gevinsten reduseres betraktelig.

Så langt vi ser har vi den funksjonaliteten vi ønsker for fjernlån i Alma RS i dag, men potensialet er ikke utnyttet fullt ut.

Alma RS kan automatisere og effektivisere arbeidsflyter for fjernlån mer enn det er valgt å gjøre i konsortiet per i dag. Nok en gang må vi understreke at dette også henger tett sammen med kvalitet på holdingsdata i katalogen.

Vår konklusjon er at det ikke vil være tilrådelig å løse ut opsjonen for Rapido.

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til	Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato	17.11.2025
Saksnummer	BIB2025/36
Saksarkivnr.	
Sakstype	V-sak
Saksansvarlig	Asbjørn Risan
Saksbehandler	Asbjørn Risan

BIB2025/36 Library Open Workflows

Bakgrunn

Library Open Workflows (LibOW) er et verktøy som forenkler oppsett av dataflyter, operasjoner og integrasjoner mot biblioteksystemet uten behov for programmeringskompetanse eller kjøremiljø. LibOW er en tilleggstjeneste til Alma fra Clarivate og er et såkalt no code/low code system.

Enkelt forklart handler no-code/low-code funksjonalitet om å lage digitale løsninger, som apper eller systemer, uten å måtte programmere eller ha teknisk bakgrunn. I stedet for å skrive kode, bruker du enkle verktøy med dra-og-slipp-funksjoner og visuelle byggesett for å lage det du trenger. De ulike arbeidsflytene som defineres kan aktiveres/trigges av ulike hendelser i systemet, kjøre regelmessig eller aktiveres av en bruker i Alma.

Noen eksempler på funksjoner som kan settes opp:

- Last opp en fil med bibliografiske poster og sett et bestemt emneord på disse
- Send en epost/SMS til låntaker når det er 3 dager igjen av lånefristen
- Gjør X med Y dersom Z når T inntreffer

I den nye avtalen på biblioteksystem og søkesystem fra Clarivate, som trer i kraft fra nyttår, er det inkludert en konsortielisens som Sikt administrerer. I tillegg er det to institusjonelle lisenser. Konsortielisensen gjør det mulig for Sikt å sette opp arbeidsflyter på vegne av institusjonene i konsortiet. De institusjonelle lisensene gir enkeltinstitusjoner mulighet til å gjøre dette på egenhånd.

Vurdering

Sikt har sammen med styret for BIBSYS-konsortiet vurdert det slik at behovet og nytteverdien for institusjonelle lisenser vil primært være størst for de største institusjonene i konsortiet, eksempelvis BOTT, OsloMet og Nasjonalbiblioteket.

Tjenesten må testes for å avdekke dens fulle potensial og nytteverdi. Sikt har diskutert med styret at det er behov for en testperiode der funksjonen testes ut på konkrete behov (sak BIB2025/11).

Anbefalingen fra Sikt er at de to institusjonelle lisensene midlertidig kobles til to institusjoner som har tid, anledning og kapasitet til å teste løsningen, samt konkrete behov og brukstilfeller, slik at man kan

bygge kompetanse på potensialet i verktøyet. Dette parallelt med at Sikt tester ut løsningen gjennom konsortielisensen.

Det foreslås at testperioden er ut 2026, minimum frem til sommeren 2026.

Det er viktig å presisere at man gjennom denne løsningen kan få de samme tilgangene som man får ved bruk av API-nøkklene. Det er derfor viktig at man har domenekompetanse på operasjonene man ønsker å utføre slik at man ikke introduserer feil eller gjør operasjoner man ikke bør utføre. Det er like viktig med tilgangsstyring og kontroll på hvem som får roller til å benytte løsningen som med API'ene.

De to institusjonene som vil få tildelt en lisens i testperioden må forplikte seg til følgende:

- Sette av tid til kompetanseheving på LibOW
- Avsette tid og ressurser til testing
- Utrede konkrete behov og brukstilfeller
- Dele opparbeidet erfaring med konsortiet, via webinar og/eller BIBSYS-konferansen

Lisensen vil kunne bli redistribuert etter testfasen.

Med utgangspunkt i dette har Sikt bedt konsortiet om å enten melde seg som kandidater til å teste en institusjonell lisens eller sende inn brukstilfeller/-historier som kan brukes til å teste konsortielisensen.

Ved utløp av fristen var det blitt sendt inn totalt 3 forespørsler om en institusjonell lisens, og 3 innspill på konkrete brukstilfeller/-historier, samt noen innspill ble sendt direkte i en epost. Søknadene og innspillene er oppsummert i vedlegg 1.

Styret må ta stilling til hvilke institusjoner som midlertidig skal tildeles en institusjonell lisens.

Motivasjon for å være med på testen og konkrete behov og brukstilfeller fra kandidatene ettersendes.

Forslag til vedtak

Styret for BIBSYS-konsortiet tildeler midlertidig de to institusjonelle lisensen for Library Open Workflows til ... og ... for testperioden. Testperioden defineres til å være ut 2026.

Testinstitusjonene forventes å ha/bygge opp tilstrekkelig kompetanse, avsette tid og ressurser til testing og dele erfaringene med konsortiet.

Vedlegg:

BIB2025/36 Vedlegg: Søknader og innspill på brukstilfeller for Library Open Workflows.

Søknader og innspill på brukstilfeller for Library Open Workflows

Søknad om å teste en institusjonell lisens

Institusjon	Hvorfor bør vi teste en institusjonell lisens?	Beskrivelse av brukstilfelle/behov ved vår institusjon
Universitetsbiblioteket i Oslo	Vi har vært nysgjerrige på hvilke muligheter LibOW gir siden vi hørte om det første gang på IGeLU i København. Developers day i Siena ga også mersmak. Vi deler gjerne erfaringer og ser for oss at de brukstilfellene vi har kan være av interesse for andre i konsortiet.	Her er noen eksempler på brukstilfeller vi gjerne vil teste ut funksjonaliteten på: Bearbeiding av brukerdata Purringer som ikke følger vanlig purreregime (f.eks utstyrs lån) PDF-eksport fra Leganto Løpenummer som jobb ved magasinering Videre oppfølging av erstatningskrav/gebyr Oppretting av POLer i etterkant av EBA Forenkle arbeidsflyt for borrowing/lending
Nasjonalbiblioteket	Nasjonalbiblioteket har oppgaver som vi tror vil kunne løses ved hjelp av dette nye verktøyet. Vi legger ned mye innsats i å automatisere produksjonsløypene våre knyttet til metadataproduksjon, og håper at Library Open Workflows kan være et nyttig verktøy for oss. Vi har interesserte og kompetente folk med god innsikt i hvordan data er laget og brukes.	Eksempler på brukstilfeller kan være å oppdatere metadata i bulk, forberede data for konvertering til Alma, bygge produksjonsløyper for import til Alma, purring/oppfølging av pliktavleverte digitale filer for både monografier og periodika og forenklet håndtering av pliktavleverte trykte periodika.

<p>Universitetsbiblioteket i Bergen</p>	<p>Med stadig strammere bemanningssituasjon er effektive arbeidsflyter en dyd av nødvendighet. UBB er opptatt av, og har i de seinere år jobba mye med, automatisering og forenkling av arbeidsflyter (bl.a. i forbindelse med prosjektet Den kunstige bibliotekaren). Vi er veldig motiverte for å komme i gang med å bruke dette nye verktøyet, og tenker at både vi og andre institusjoner kan få nytte av automatiserte flyter for å blant annet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forbedre/automatisere brukerkommunikasjon • Effektivisere samlingspleie • Effektivisere bokinnkjøp • Effektivisere arbeidet i med litteraturlister 	<p>Noen av tingene vi kan tenke oss å starte med:</p> <p>* Sende e-post med varsel om at bibliotekkontoen snart forfaller Vi vil at 1 (eller 2) uker før exp. date får låner beskjed om at profilen blir sletta (av ulike grunner for studenter/ansatte/enkelt personer), og hva de ev. kan gjøre for å fortsette å bruke oss.</p> <p>* Automatisering av innkjøpsordre via skjema Innkjøpsønsker for trykte bøker ved UiB går, både internt og eksternt, gjennom forskjellige skjemaer der nødvendig informasjon blir lagt inn. Dette skjemaet går deretter til Tilvekstavdelingen, som manuelt oppretter ordrelinjer i Alma, der informasjonen fra skjemaet (klassifikasjon, location, fund, antall og flere ulike reporting codes) blir lagt inn. Informasjonen i skjemaet er kopiert fra Alma, og f. eks reporting codes og location er lagt inn som nedtrekksmenyer. Siden mye av informasjonen i skjemaet er identisk med informasjonen i Alma, er det mulig å få til en automatisering her. Vi ønsker en flyt der informasjonen oppgitt i skjemaet for innkjøpsønsker automatisk blir lagt inn i en ny ordrelinje, som legger seg på enten a) eksisterende bibliografisk post b) bibliografisk post i NZ eller c) Henter inn en ny bibliografisk post fra Search Resources. En slik flyt vi ha potensiale til å redusere arbeidet med bokbestillinger kraftig, og vil også være til nytte for andre institusjoner i konsortiet som benytter bestillings skjema ved bokkjøp.</p> <p>* Beskjed om nye bøker Hva skjer: En ny bok har kommet inn fra leverandør, og vi vil at en gruppe av interesserte brukere skal få beskjed (en type RSS feed, men for bestemt fagområde, og noe som kan erstatte dette). Ønsket flyt: Når et nytt eksemplar får status Received, trigges en flyt som bruker MMS-ID for å hente metadata (tittel, forfatter, klassifikasjon) fra Alma, sjekker om klassifikasjon matcher et fagområde, sender e-post til riktige personer med lenke til posten i Oria. (Use case: pga sentralisering av en del samlingsutvikling og samlingspleie, syns noen fagkontakter at det er vanskeligere å holde oversikt over hva vi har innen fagområdet –</p>
---	---	--

		<p>dette vil være et nyttig verktøy for dem)</p> <p>*Kassere/erstatte (slitte) bøker Scenario: Man kommer over en bok som ser litt gammel og utdatert ut, og tenker at man kanskje vil kassere den. Da vil man gjerne sjekke diverse ting først: - utlånsstatistikken på eksemplarnivå, og evt. tittelnivå, inkl. datoer for utlån. -om andre avdelinger på UB har den. -om andre konsortiebibliotek har den. -om den er tilgjengelig som e-bok. -om vi har andre/nyere utgaver av samme bok. -ev. når boka ble kjøpt. -ev. andre ting? En flyt som kan gå gjennom disse stegene automatisk hadde vært fint.</p> <p>* Bulk-update av DigSL-filer i Leganto (DigSL=Digital studielitteratur='kompendiemateriale') Problem: DigSL-filer må oppdateres med riktig copyright-info hvert semester (institusjon/emne/semester). Ønsket flyt: laster ned PDF-filen fra referanser fra nylig importerte referanser, oppdaterer semesterinfo og laster opp filen på nytt.</p> <p>* Legge personer til i Leganto-lister Når nye personer er lagt til i emnene (ukentlig import/oppdatering fra FS), ønsker vi at personene skal legges til som eiere i de tilhørende Legantolistene.</p>
--	--	--

- Alle institusjoner har forpliktet seg til å teste funksjonen og dele kunnskap og erfaring med resten av konsortiet.
- Alle institusjoner har forpliktet seg til å sikre at de har tilstrekkelig kompetanse til å teste funksjonen.

Registrering av brukstilfeller for konsortielisensen

Institusjon	Beskrivelse av brukstilfelle/behov ved vår institusjon
BI	<p>Når lånt dokument får status "Lost", så fjerner Alma Block på brukeren.</p> <p>Brukstilfelle:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. En webhook lytter på hendelsen at et dokument går til "Lost". 2. API sjekker om brukeren har gebyr, og om brukeren har Block. 3. Hvis brukeren har gebyr, men ingen Block, så legger API til Block på brukeren.
BI	<p>Case: Låntakere som ikke har gebyr, men allikevel Block (feilaktig).</p> <p>Brukstilfelle:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sjekke Analytics-rapport med alle brukere som har Block (type gebyr), men ingen utestående gebyrer. 2. Sjekke API for å sjekke om dette fortsatt er tilfelle i dag (da Analytics er fra i går). 3. Hvis fortsatt "har Block (type gebyr), men ingen utestående gebyrer", så fjernes denne Block med API
Nord Universitet	<p>Tilfelle 1: Vi ønsker at nye items hos oss automatisk får item policy "ikke fjernlån", og at denne policyen fjernes automatisk etter 3 mnd.</p> <p>Tilfelle 2: Når ei bok blir pensum (har active course) får den item policy «ikke fjernlån». Når boka ikke lenger er pensum, fjernes item policy «ikke fjernlån».</p>
Høgskolen Kristiania	<p>Brev / Varsel: Sende et automatisk varsel (SMS/e-post) til brukere som låner eksemplar med en bestemt "location", f.eks. dagslån, eksemplar som ikke skal ut av biblioteket, eller enheter som består av flere deler og lignende.</p>
Høgskolen Kristiania	<p>Funksjonalitet som kan simulere behandling av faktura, for bibliotek som ikke har fakturabehandling i Alma. Vi bruker Alma for å bestille bøker, delvis med EDI, som er veldig fint og essensielt. Men vi bruker Alma også til å føre skyggeregning og til statistikk gjennom reporting codes. Men da vi ikke har fakturabehandling i Alma, blir det feil ved årsslutt når vi gjør rollover. Det ville være enklere å følge opp kostnader og få statistikk fra år til år dersom vi ved hjelp av en funksjon kunne sette status til «invoice paid», når bøkene er mottatt.</p>

Høyskolen Kristiania	I 2026 vil Ebsco avslutte tilbudet om enkeltkjøp av ebøker via Rialto. Er det en enkel måte å sette opp en integrasjon for Gobi eller EbscoHost med Alma, for å gjøre det enklere å kjøpe ebøker fra disse?
Høyskolen Kristiania	Integrere <i>Vipps</i> with Alma, slik at brukere kan betale purregebyr, som automatisk slettes / registreres som betalt i Alma, med en mulighet til å avgrense til purregebyr og ikke erstatningskrav. Dette ville også innebære en kobling til økonomisystemet (EyeShare f.eks.).

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til Styret for BIBSYS-konsortiet

Dato 17.11.2025

Saksnummer BIB2025/37

Saksarkivnr.

Sakstype V-sak

Saksansvarlig Asbjørn Risan

Saksbehandler Anita Ellerås

BIB2025/37 Oppnevning av nye medlemmer til faggruppene

Bakgrunn

I henhold til mandat for faggruppene velges hvert medlem for tre år og inngår i en rulleringsplan. Faggruppene skal normalt ha to nye medlemmer hvert år. De medlemmene som går ut av gruppene er markert med grått i tabellene under.

BIBSYS-konsortiet ble invitert til å komme med forslag til kandidater til faggruppene, og alle grupper har fått inn forslag til kandidater.

Basert på de innmeldte forslagene har Sikt foretatt en vurdering og foreslått kandidater basert på ønsket rullering, samt å sikre bredden i konsortiet ved at ulike typer institusjoner er representert. Det er også gjort vurderinger knyttet til representasjon på tvers av faggruppene totalt.

Funksjonstid for de nye medlemmene vil være 1. januar 2026 – 31. desember 2028.

Vurdering

Akkvisisjon

Faggruppen består av:

Medlem	Institusjon
Ulrikke Greve (2023 - 2025)	Universitetet i Oslo
Truls Moe Lundgren (2023 - 2025)	Universitetet i Sørøst-Norge
Maria Askheimer (2024 - 2026)	UiT Norges arktiske universitet
Line Eidstø (2024 - 2026)	Nasjonalbiblioteket
William Mangerøy (2025 - 2027)	Universitetet i Bergen
Kari Jensen (2025 - 2027)	Forsvarets høyskole
Ingrid Mogset (leder)	Sikt

Tre kandidater ble foreslått:

Medlem	Institusjon
Ulrikke Greve	Universitetet i Oslo
Truls Moe Lundgren	Universitetet i Sørøst-Norge
Sigurd Halleland	Høgskulen på Vestlandet

Alle som ble meldt inn vurderes som faglig sterke, og er gode kandidater til å sitte i faggruppen for neste periode. I prioriteringen av hvem som foreslås tatt inn i faggruppen, ble rullering og en variert sammensetning av størrelse og type institusjoner vektlagt.

Følgende kandidater foreslås tatt inn i faggruppen:

Medlem	Institusjon
Sigurd Halleland	Høgskulen på Vestlandet
Ulrikke Greve Olufsen	Universitetet i Oslo

Fulfillment

Faggruppen består av:

Medlem	Institusjon
Maria Refsdal (2023 - 2025)	Universitetet i Bergen
Erna Gudmundsdottir (2023 - 2025)	NTNU
<i>Therese Gruehagen (2024 - 2026) *</i>	Statped
Kjartan Holm Trætteberg (2024 - 2026)	Universitetet i Oslo
Tina Halkinrud (2025 – 2027)	Akershus universitetssykehus
Maria Lefdal Jenssen (2025 - 2027)	Høgskulen på Vestlandet
Eirik Endal (affiliert)	Sikt
Ann-Louise Skjager (leder)	Sikt

*ønsker å gå ut av gruppen fra januar 2026.

Syv kandidater ble foreslått:

Medlem	Institusjon
Hege Raklev	UiT Norges arktiske universitet
Ellen Solvik	Universitetet i Bergen
Ellen Therese Holte	NTNU
Jannicke Barnes	Universitetet i Stavanger
Eline Kaupang Petersen	NMBU
Emilie Haugaa Klungland	Universitetet i Agder
Hanne Nettet	KRUS

Siden ett av medlemmene ønsker å gå ut av gruppen før funksjonstiden er over, trenger faggruppen tre nye medlemmer fra 2026. Det kom ingen forslag til kandidater fra små bibliotek, noe som er uheldig da faggruppen trenger innsikt i praksis hos de minste institusjonene. Sikt sendte derfor en ekstra henvendelse til utvalgte mindre bibliotek og fikk ett ekstra forslag til kandidat.

Alle som ble meldt inn vurderes som faglig sterke, og er gode kandidater til å sitte i faggruppen for neste periode. I prioriteringen av hvem som foreslås tatt inn i faggruppen, ble rullering og en variert sammensetning av størrelse og type institusjoner vektlagt. Valg av kandidater er også sett i sammenheng med valg for faggruppe for Oria, da flere kandidater hadde meldt interesse for begge gruppene.

Følgende kandidater foreslås tatt inn i faggruppen:

Medlem	Institusjon
Hege Raklev	UiT Norges arktiske universitet
Eline Kaupang Petersen	NMBU
Hanne Nesset	KRUS

Resource Management

Faggruppen består av:

Medlem	Institusjon
Carina Thornes (2023 - 2025)	Universitetet i Bergen
Elisa Storchi (2024 - 2026)	Universitetet i Oslo
Stian Grimsskog (2024 - 2026)	Høgskolen i Molde
Ane S. Grydeland (2025 - 2027)	UiT Norges arktiske universitet
Linn Astrid Hølland (2025 - 2027)	Universitetet i Stavanger
Frank B. Haugen	Nasjonalbiblioteket*
Jenny Bakken Aslaksen (leder)	Sikt

* Nasjonalbiblioteket har fast plass i faggruppen

To kandidater ble foreslått:

Medlem	Institusjon
Sigurd Halleland	Høgskulen på Vestlandet
Carina Thornes Helle	Universitetet i Bergen

Alle som ble meldt inn vurderes som faglig sterke, og er gode kandidater til å sitte i faggruppen for neste periode. I prioriteringen av hvem som foreslås tatt inn i faggruppen, ble rulling og en variert sammensetning av størrelse og type institusjoner vektlagt. Valg av kandidater er også sett i sammenheng med valg for faggruppe for akkvisisjon, da en av kandidatene hadde meldt interesse for begge gruppene.

Med det forestående arbeidet knyttet til overgangen til RDA Official og RDA/LRM, som innebærer både nytt regelverk og et nytt registreringsformat, er det viktig å ha erfarne faggruppemedlemmer der katalogisering er en sentral del av arbeidsoppgavene. At faggruppen har overvekt av representanter fra større institusjoner, skyldes at det primært er ved disse institusjonene katalogisering utgjør en vesentlig del av arbeidet. Det ble derfor ikke ansett som nødvendig å etterspørre flere kandidater fra mindre bibliotek etter fristens utløp.

Følgende kandidat foreslås tatt inn i faggruppen:

Medlem	Institusjon
Carina Thornes Helle	Universitetet i Bergen

Oria

Faggruppen består av:

Medlem	Institusjon
Tone Christine Bøgh (2023 - 2025)	Universitetet i Oslo
Jannicke Rusnes Barnes (2023 - 2025)	Universitetet i Stavanger
Clara A. H. Lunndal (2024 - 2026)	Nord universitet
Henriette Fretheim Viksløkken (2025 - 2027)	NTNU
Elin Hecker (2025 - 2027)	Norges idrettshøgskole
Gustav Bolin (2025 - 2027)	VID vitenskapelige høgskole
Fredrik Solvang Pettersen (leder)	Sikt

Syv kandidater ble foreslått:

Medlem	Institusjon
Jannicke Barnes	Universitetet i Stavanger
Eline Kaupang Petersen	NMBU
Emilie Haugaa Klungland	Universitetet i Agder
Tone Christine Bøgh	Universitetet i Oslo
Adriana Morys-Fornal	Universitetet i Bergen
Kaja Jacobsen	OsloMet
Frode Nilsen	UiT Norges arktiske universitet

Alle som ble meldt inn vurderes som faglig sterke, og er gode kandidater til å sitte i faggruppen for neste periode. I prioriteringen av hvem som foreslås tatt inn i faggruppen, ble rullering og en variert sammensetning av størrelse og type institusjoner vektlagt.

Følgende kandidater foreslås tatt inn i faggruppen:

Medlem	Institusjon
Emilie Haugaa Klungland	Universitetet i Agder
Kaja Jacobsen*	OsloMet

* Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at kandidaten fra OsloMet; Kaja Jacobsen og faggruppens leder Fredrik S. Pettersen er samboere. For å få en uavhengig og rettferdig vurdering er alle kandidater vurdert av et faglig team i Sikt og gruppeleders inhabilitet er hensyntatt i prosessen. Det ble vurdert at dette ikke utgjør et problem.

Mandat for faggruppene for Alma finnes her: <https://sikt.no/tjenester/alma-biblioteksystem/faggrupper-alma>

Mandat for faggruppen for Oria er definert her: <https://sikt.no/tjenester/oria-fagbibliotekenes-sokeportal/faggruppen-oria>

Forslag til vedtak

Styret for BIBSYS-konsortiet ber om at de foreslåtte kandidatene tas opp i faggruppene fra 01.01.2026.

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til	Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato	17.11.2025
Saksnummer	BIB2025/38
Saksarkivnr.	
Sakstype	O-sak
Saksansvarlig	Asbjørn Risan
Saksbehandler	Anita Ellerås

BIB2025/38 Årsrapport 2025 og årsplan 2026 for faggruppene for Alma og Oria

Bakgrunn

Faggruppene utarbeider årlig en årsrapport for inneværende år og en årsplan for kommende år. Vedlagt følger årsrapport 2025 og årsplan 2026 for følgende faggrupper:

- Faggruppen for Akkvisisjon
- Faggruppen for Fulfillment
- Faggruppen for Resource Management
- Oria

Forslag til vedtak

Styret tar årsrapport og årsplanene for faggruppene til orientering.

Vedlegg:

- BIB2025/8 Vedlegg: Årsrapport 2025 og årsplaner 2026 fra faggruppene -samlet

2025 - Årsrapport for faggruppen for akkvisisjon

Dato: 2025-10-23

Medlemmer i gruppa i 2025:

Navn	Institusjon
Maria Askheimer (2024-2026)	UiT Norges Arktiske Universitet
Line Eidstø (2024-2026)	Nasjonalbiblioteket
Ulrikke Greve (2023-2025)	Universitetet i Oslo
Kari Jensen (2025-2027)	Forsvarets høyskole
Truls Moe Lundgren (2023-2025)	Universitetet i Sørøst-Norge
William Mangerøy (2025-2027)	Universitetet i Bergen
Liv Inger Lamøy	SIKT
Leder: Ingrid Møgset	SIKT

Ulrikke Greve og Truls Moe Lundgren er på valg for neste periode.

Faste oppgaver

- Release Notes
 - Gjennomgått kvartalsvis. For hver 'release' har gruppa vurdert hva som er aktuelt å informere om til konsortiet (på epost og til dok.unit.no)
- CERV
 - Gruppa gjennomgikk og anbefalte endringsforslag til avstemningen i konsortiet. Ett av forslagene gikk gjennom og vil bli utviklet av Clarivate
- CERV Content
 - Avstemningen er ikke gjennomført per dato
- BIBSYS-konferansen
 - Gruppa holdt to innlegg på 2025-konferansen. Disse ble fulgt opp i etterkant og gjentatt som webinarer
 - Gruppa foreslo flere sesjoner til neste års konferanse, blant annet om CDI, lisenser, Analytics og fakturahåndtering
 - Det ble gitt innspill om behov for økt forståelse av AI i lisenser og rettigheter, noe som ble sendt videre til programkomiteen
- Webinarer
 - Gruppa bidro med å holde disse webinarene:
 - Tilgangsfeil og feilmeldinger
 - Hvordan samle inn og utnytte bruksdata fra leverandører
 - Gruppa bidro med innspill slik at dette webinaret ble holdt:
 - Akkvisisjon – lisenser og Alma
 - I tillegg har gruppa jobbet med å planlegge webinarer
- Veiledninger og FAQ
 - Se Prioriterte oppgaver

- Behandle saker og besvare spørsmål fra BIBSYS-konsortiet, Sikt, eller andre
 - Grappa har vært rådgiver internt eller i samarbeid med andre i flere saker, blant annet:
 - Central Configuration Dashboard
 - Upload Electronic Holding («autoholdings»)
 - Inkonsistens mellom lisenser og avtaler i Alma og Edvarda (Sikt LÅT)
 - Nasjonalbibliotekets etablering av artikkelløype
 - Navneendring for leverandører

Prioriterte oppgaver for 2025

Effektive systemer

- Kartlagt arbeidsprosesser som del av anbudsprosessen for nytt biblioteksystem
- Både egen institusjons og felles prosesser ble avdekket gjennom grundig gruppearbeid.
- Arbeidet har vært krevende, men resultatet er en god oversikt over flyt og prosesser. Dette vil være grunnlag for videre arbeid med beste praksis i 2026.

Veiledninger

- Veiledninger ble oppdatert og forbedret, inkludert integrering av nye funksjoner for autoholdings
- Grappa identifiserte veiledninger som er aktuelle for sletting. Dette bidro til å redusere mengden veiledninger som må oppdateres og vil gjøre oppdatering enklere

Samarbeid med andre faggrupper

- Foreslått sesjon til BIBSYS-konferansen 2026, «Rialto og Informed fulfillment», som innebærer å samarbeide med Fulfillment-gruppa

Arbeidsform

Teams-møter og nettpprat (chat). Idedugnad for årsplan ble i år utført i Miro (samarbeids- og tavleplattform). Grappa hadde et fysisk heldagsmøte knyttet til gjennomgang av svar fra tilbyderne på kravspesifikasjonen.

Egnevaluering av arbeidet i faggruppa

Grappa fungerer godt på flere områder. Det fremheves spesielt at en kombinasjon av fysiske og digitale møter bidrar til å forbedre kvaliteten på de digitale møtene. Videre er det tydelig at bruken av Miro er en effektiv metode for gruppearbeid. Gode rutiner er etablert for de faste oppgavene, som produksjon av release notes, CERV og webinar, noe som sikrer en jevn og effektiv arbeidsflyt.

Det er imidlertid noen områder for forbedring. Spesielt nevnes det at gruppa må bli bedre til å fullføre oppgaver som involverer beste praksis og oppdatering av veiledninger.

Faggruppa gir betydelige fordeler for både enkeltmedlemmer, Sikt og Konsortiet. Enkeltmedlemmer opplever kompetanseheving og kunnskapsutvikling, og har mulighet til å lære om hvordan andre løser lignende oppgaver. Grappa gir også inspirasjon til å endre egen arbeidsflyt. Konsortiet får muligheten til å delta i webinarer. I tillegg gir gruppa konsortiet flere kontaktpersoner enn bare Sikt. På sin side får Sikt verdifull brukererfaring.

2026 - Årsplan for faggruppen for Akkvisisjon

Dato: 2025-10-23

Faste oppgaver

- Release Notes (kvartalsvis)
 - Følge med på det som er nytt
 - Vurdere om det trengs endring i konfigurering på konsortienivå
 - Vurdere om det skal lages informasjon eller anbefalinger til konsortiet
 - Månedens 'release' diskuteres i månedlig nettmøte
- CERV (årlig)
 - Bidra i arbeid med å prioritere endringsforslag som konsortiet skal avgi stemme til
- CERV Content (årlig)
 - Bidra i arbeid med å prioritere samlinger/pakker som konsortiet skal avgi stemme til
- BIBSYS-konferansen (årlig?)
 - Bidrag til konferansen fra faggruppa
 - Komme med forslag til sesjoner
- Webinarer
 - Foreslå og prioritere tema for mini-webinarer basert på behov i konsortiet
 - Planlegge og gjennomføre mini-webinarer
 - Holde mini-webinarer for å dele kunnskap og erfaring om relevante tema
- Forbedre veiledninger, ev. lage nye veiledninger
- Behandle saker og besvare spørsmål fra BIBSYS-konsortiet, Sikt, eller andre

Prioriterte oppgaver for 2026

- **Veiledninger**
 - En oppgave på årsplan 2025 er **veiledninger**. Hvis denne oppgaven ikke er ferdig i 2025, fortsetter den i 2026 med høy prioritet. Oppgaven er å oppdatere veiledninger, få disse «up to date». Et viktig søkelys på KI, at KI-støtte er tatt med som et element i veiledninger der hvor det er relevant.
- **Beste praksis og rutiner**
 - Kartlegge og samkjøre rutiner for akkvisisjon på tvers av konsortiet
 - Lage anbefalinger basert på beste praksis
- **Norske OA-bøker og e-bøker**
 - Lage plan for norske OA-bøker og e-bøker i Alma NZ/CZ
 - Samarbeide med relevante aktører for å sikre tilgang og oppdaterte metadata
- **Rialto**
 - Evaluere bruk og funksjonalitet av Rialto for konsortiet
 - Utarbeide anbefalinger for implementering og bruk av systemet
 - Vurdere CERV Rialto, endringsforslag for Rialto, i konsortiesammenheng

Arbeidsform

Internt diskusjonsforum og filområde på Teams

Miro som samarbeidsplattform

E-postliste akkvisisjon@lister.sikt.no

Digitale møter: 1 gang pr måned

Fysiske møter: Det er ønskelig med minimum ett fysisk møte pr år

2025 - Årsrapport for faggruppen for fullfillment

Dato: 2025-10-30

Medlemmer i gruppa i 2025:

Navn	Institusjon
Tina Halkinrud (2025-2027)	Akershus universitetssykehus HF
Maria Refsdal (2023–2025)	Universitetet i Bergen
Kjartan Holm Trætteberg (2024–2026)	Universitetet i Oslo
Maria Lefdal Jensen (2025-2027)	Høgskulen på Vestlandet
Therese Gruehagen (2024–2026)	Statped
Erna Gudmundsdottir (2023–2025)	NTNU Ålesund
Eirik Endal (affiliert)	SIKT
Ann-Louise Skjager (leder)	SIKT

Maria Refsdal og Erna Gudmundsdottir er på valg for neste periode. Therese Gruehagen går ut av gruppa ved nyttår, og vi setter inn en erstatning for henne frem til ny utvelgelse om ett år.

Faste oppgaver

Release notes

Vi har hatt gjennomgang av de kvartalsvise releasene.

Idea Exchange

VI har ikke levert noe her dette året.

CERV

Faggruppa gikk igjennom forslagene og markerte de for oss interessante sakene. Disse ble merket som anbefalte saker for videre avstemning ut i konsortiet. Vår erfaring er at saker som anbefales fra faggruppene, stemmes frem av konsortiet.

Vi bidro i år til å få stemt igjennom denne fullfillment-saken:

- **AENH-I-36294:** Add pop up screen to notify Library Staff that a patron physical item hold request is awaiting collection by the user at the hold shelf.

Fra avstemningen i 2024, er disse sakene vi stemte frem satt i produksjon:

- Mulighet for å sette et eksemplar som savnet (missing) selv om det ikke har status «på hylla». (Forslag levert av konsortiet)
- Mulighet for å konfigurere hentehyllenummer lokalt. (Forslag levert av konsortiet)
- Fått inn informasjon om leverandør og PO line i jobbrapporten *for PO Line – Claiming job*
- Nullstilling av aktive lån uten å måtte ta retur først.

BIBSYS-konferansen

Faggruppemedlemmer tok ansvar for 2 presentasjoner under årets konferanse:

- Digital levering av artikkel til sluttbruker (Tina Halkinrud og Ann-Louise Skjager)

- Brukerdatahåndtering i Alma ved UiO. Fra import/registrering til sletting (Kjartan Holm Trætteberg)

Webinarer

Det har vært noe redusert aktivitet på webinar i år, men det ble kjørt en del presentasjoner fra Bibsyskonferansen som webinar. Der deltok vi med:

- Digital levering av artikkel til sluttbruker (Tina Halkinrud og Ann-Louise Skjager)

Veiledninger

Faggruppeleder har gjennomgått og oppdatert flere veiledninger på dok.unit.no. Faggruppemedlemmer har bidratt med innspill og korrektur.

Behandle saker og besvare spørsmål fra BIBSYS-konsortiet, Sikt, eller andre.

Håndtert fortløpende i teams-chat når det har vært aktuelt.

Prioriterte oppgaver for 2025

Etterarbeid anbudsprosessen

Årets to første måneder ble brukt til å slutføre vurderingen av tilbudene som kom inn, og bidra med en anbefaling til valg av biblioteksystem. Det var en intensiv periode, og vi valgte derfor å redusere aktiviteten på det som ikke var relatert til anbudet resten av året.

Rapido/Fjernlån

Faggruppa har vært sterkt involvert i å vurdere og komme med anbefalinger til om konsortiet skal gå til anskaffelse av Rapido/RapidILL (opsjon i anbudet).

Her har vi lest og gjennomgått dokumentasjon, i tillegg til å delta på møter med SLSP (sveitsisk konsortie som har tatt det i bruk) og Clarivate. I denne prosessen utvidet vi i noen møter faggruppa med fjernlånsansvarlige ved UiO og UBB.

GUI ny brukerimport

Faggruppa har gitt tilbakemelding på hvordan de vurderer det nye grensesnittet for den nye importløsningen for studentdata fra FS.

Arbeidsform

Teams-møter og chat. Vi har ikke hatt fysisk samling i 2025.

Egnevaluering av arbeidet i faggruppa

Slutføringen av anbudsprosessen har krevd en ekstraordinær innsats fra faggruppen også i år. Det var fint å kunne tilby faggruppe-medlemmene gratis deltagelse på BIBSYS-konferansen, som en påskjønnelse for viktig innsats. Dette ble satt pris på.

Da faggruppa også ble bedt om å bidra til evaluering av nytteverdien av Rapido for konsortiet, var også dette en oppgave som ble gjennomført samvittighetsfullt og grundig.

Vi kan videre oppsummere vår vurdering av faggruppa og egen innsats i følgende punkter:

- Det er lav terskel for å spørre om diverse Alma-saker som oppstår i hverdagen. Det fungerer bra å kommunisere på Teams om små og store ting
- Fint og lærerikt å jobbe på tvers av institusjonene, man får nettverk og blir oppdatert på hva andre gjør.
- Vi er personer fra både små og store bibliotek, og har ulik kompetanse, og dette gir flere perspektiver. Av og til kan det være litt vanskelig å snakke om de samme tingene/at vi snakker litt forbi hverandre/ikke alle har samme kunnskap, men samtidig er det verdifullt at vi er ulike.
- Det er positivt at gruppas medlemmer jobber med og i Alma fra ulike perspektiv. Noen har førstelinjekunnskap fra skanke og møte med lånerne, mens andre har andrelinjeperspektivet og konfigureringsekspertise.
- Vi har vært utholdende, og fått gjennom langvarige saker som kortere hentehyllenummer og shipping items via scan in.
- Det har ofte ikke vært fulltallig gruppe på møter, noe som kanskje har gått ut over engasjementet. Det er viktig å nevne at fraværet har skyldtes permisjon og langvarige sykmeldinger, og ikke uteblivelse uten grunn.
- Ved mottagelse av nye medlemmer kan vi bli bedre på å presentere premisser og forventninger for deltagelse, ikke bare gi en introduksjon til mandatet og de formelle rammevilkårene for faggruppa.

2026 - Årsplan for faggruppen for fullfillment

Dato: 2025-10-29

Faste oppgaver

- Release Notes (kvartalsvis)
 - Følge med på hva som er nytt hver måned
 - Vurdere om det trengs endring i konfigurering på konsortienivå
 - Vurdere om det skal lages informasjon eller anbefalinger til konsortiet
- Idea Exchange (løpende hele året)
 - Følge med på saker som er registrert og vurdere om vi skal sende ut oppfordringer til konsortiet om å avgi stemmer på relevante saker
 - Registrere nye saker ved behov
- CERV (årlig)
 - Bidra i arbeid med å prioritere endringsforslag som konsortiet skal avgi stemme til
- BIBSYS-konferansen (årlig)
 - Vurdere bidrag til konferansen fra arbeidsgruppa
 - Komme med forslag til sesjoner
- Avholde webinar
- Forbedre veiledninger, lage nye veiledninger
- Behandle saker og besvare spørsmål fra BIBSYS-konsortiet, Sikt, eller andre

Prioriterte oppgaver for 2026

Fjernlån

- Konfigurere og best practice
- Standardisering og automatisering

Arbeidsform

- Teamsmøter- og chat
- Fysisk samling alene eller sammen med de andre faggruppene. Det kan bli aktuelt å arrangere en samling i gruppa i forbindelse med BIBSYS-konferansen 2026.

2025- Årsrapport

Faggruppe for Resource Management

Dato: 2025-10-31

Medlemmer i gruppen i 2025:

Navn	Institusjon
Ane Solvik Grydeland	UiT Norges Arktiske Universitet
Carina Thornes Helle	Universitetet i Bergen
Elisa Storchi	Universitetet i Oslo
Frank B. Haugen	Nasjonalbiblioteket (fast plass)
Linn Astri Hølland	Universitetet i Stavanger
Stian Grimsskog	Høgskolen i Molde
Jenny Bakken Aslaksen (Leder)	SIKT

Carina Thornes Helle er på valg for neste periode.

Faste oppgaver

- **Release Notes**
Alle har ansvar for å sette seg inn i ny funksjonalitet og aktuelle saker publiseres på dok.unit.no.
Vi har det siste året ikke hatt egne møter for Release Notene og har ikke rullert på ansvaret for å lage oppsummering og det har resultert i at oppfølgingen ikke har vært like tett som tidligere. Det er ønske om å følge opp Release Notene bedre i året som kommer da dette har fungert godt tidligere. Faggruppeleder tar ansvar for oppfølging av dette.
- **Idea Exchange**
Se punktet over.
- **NERS**
Faggruppen bidro ved å gå gjennom Resource Management-sakene i NERS, vurdere hvilke saker som var mest aktuelle og utarbeide en prioritert liste over anbefalte forslag som grunnlag for stemmegivning i konsortiet.
- **BIBSYS-konferansen**
Faggruppen var aktiv i å foreslå og fremheve prosjekter som burde presenteres på konferansen. Gruppen bidro til å kartlegge potensielle foredragsholdere og tematikk. BIBSYS-konferansen 2025 hadde mange gode RM-foredrag.
- **Avholde mini-webinarer**
Informasjon om retningslinjer for AI-assistenten ble delt på et informasjonsmøte for konsortiet.

Webinar om katalogisering ved hjelp av AI-assistenten, inkludert retningslinjer, blir avholdt 5. november.

- **Forbedre veiledninger, lage nye veiledninger**
Faggruppen bidrar til kontinuerlig vedlikehold av Verktøykasse for RDA og Dok.unit
I år har det vært fokus på KI, men også fortløpende veiledninger etter innspill fra konsortiet og drøftinger i gruppen.
- **Behandle saker og besvare spørsmål fra BIBSYS-konsortiet, Sikt, eller andre**
Innkomne spørsmål og forslag fra brukerne i konsortiet er behandlet og besvart. Flere av spørsmålene har i tillegg til svar til spørsmålsstiller blitt bearbeidet og innkorporert i verktøykassa og dok.unit.
Av større henvendelser har Faggruppen gitt en uttalelse til Nasjonalbiblioteket om et forslag til forenkling av Dewey-klassifikasjon, som ble utarbeidet av en prosjektgruppe bestående av Bokbasen, Biblioteksentralen og Nasjonalbiblioteket. Prosjektgruppen hadde fokus på emnebeskrivelse for folkebibliotekene, men Nasjonalbiblioteket ønsket faggruppens vurdering av konsekvensene for fagbibliotekene og konsortiet før de tok en endelig beslutning om nasjonale anbefalinger. Uttalelsen ble sendt i forkant av møtet i Emnedatakomiteen.

Prioriterte oppgaver i 2025

- **AI metadata assistant**
 - o Faggruppen har utarbeidet veiledninger til katalogisering med AI MD-assistent til Verktøykasse for RDA. Disse inkluderer anbefalinger rundt bruk av normaliseringsregler og maler i katalogiseringsarbeidet
 - o Arbeidet med KI-assistenten og veiledningsdokumentene ble presentert på årets IGELU-konferanse.
- **Overgangen til Primo VE**
Faggruppen for Resource Management har samarbeidet med Faggruppen for Oria om nødvendig forarbeid til overgangen til Primo VE.
Ane Grydeland og Elisa Storchi deltok i en arbeidsgruppe sammen med Oria-medlemmene, der det ble arbeidet med normaliseringsregler og presentasjon av metadata i Oria. De bidro som metadataekspert i møter med Oria-gruppen og tok med relevante problemstillinger til RM-gruppen for diskusjon og drøfting.
Selv om dette er tidkrevende arbeid, har det vært både nyttig og interessant å bidra til god gjenfinning og visning av metadata i Primo VE.
- **Bidra i vurdering av opsjoner i tilbudet fra Clarivate.**
Library Open Workflow har ikke vært tilgjengelig for testing hittil i 2025, men faggruppen håper å kunne teste funksjonaliteten i samarbeid med Sikt mot slutten av året eller i

2026.

- **Ryddejobb på feltene 773_8 og 8XX**

Ved overgangen fra Bibsys Blå til Alma ble det opprettet spesialregler for enkelte MARC-felt. Clarivate kontaktet oss for å avklare om det fortsatt er nødvendig å opprettholde disse spesialreglene. Selv om faggruppen vurderer at reglene er klare for revisjon eller avvikling, har kartleggingsarbeidet i 2025 avdekket at avviklingen er mer komplisert enn først antatt.

På grunn av feil og mangler i konverteringsarbeidet fra Bibsys-MARC til MARC21 (Alma) ble ikke all tittelinformasjon for flerbindsverk korrekt flyttet til 245 (tittel)-feltet. Dette har ført til at utplukk av poster for revisjon ikke har fungert ved hjelp av indication-rules. Konsekvensen er at arbeidet har blitt mer omfattende, og vi får nå bistand fra Clarivate for å løse dette.

Selv om arbeidet ennå ikke er ferdigstilt, har vi gjort fremskritt og har foreløpig ikke gitt opp å finne en god løsning for disse postene.

Arbeidsform

Faggruppen har faste møter annenhver torsdag. I perioder med ekstraarbeid, som anbuds- og Oriaarbeidet, har det vært nødvendig med flere møter, noe som er blitt kompensert med redusert møtevirksomhet i roligere perioder.

Faggruppen har ikke hatt fysiske møter i 2025

Egnevaluering av arbeidet i faggruppen

- **Hva fungerer bra i gruppen**

Faggruppen fungerer godt på grunn av bredden i medlemmenes kompetanse, noe som gjør gruppen faglig sterk og bidrar til å bygge et solid katalogfaglig nettverk og et nasjonalt fagmiljø. Gruppen arbeider for å utvikle et mer helhetlig bilde av katalogisering i Norge, og det legges vekt på å se helheten i RM-arbeidet. Dette innebærer at henvendelser og beslutninger ikke bare baseres på regelverket for katalogisering, men også på beste praksis. Faggruppen har fokus på hvordan regelverket fungerer i det gjeldende systemet, og hvordan samlingene faktisk ser ut i lys av historikken. Siden Sikt nå har en RM-ansvarlig i 100 % stilling, får sakene ofte tettere oppfølging mellom møtene og kan behandles og konkluderes raskere. Det oppleves som positivt.

- **Hva kan forbedres**

Faggruppelederen er ny av året og har reflektert over strukturen på møtene. Det er et ønske om å bygge videre på gode erfaringer fra faggruppens tidligere arbeid, for eksempel gjennom tettere oppfølging av **Release Notes** og **Idea Exchange**.

Som nevnt i tidligere årsrapporter, kan vi fortsatt bli enda bedre til å involvere nye medlemmer i gruppen på en god måte. Nye medlemmer kommer ofte inn midt i pågående saker og har ikke referansepunkter til tidligere saker og arbeid, noe som kan føles overveldende. Samtidig er det viktig å huske at det er vanlig å bruke mye av det første året på å forstå sakene og hvordan de diskuteres i gruppen. Det er også et år hvor mye kompetanse opparbeides, og først etter dette begynner man å se helheten, rapportere tilbake til egen arbeidsplass og bidra mer aktivt i faggruppen. Så det er viktig å formidle til de som er nye at denne prosessen er helt normal.

Vi mener at fysiske møter kan bidra til at medlemmene blir bedre kjent og får et tettere samarbeid. Dette vil kunne gjøre det enklere å delta og bidra mer aktivt i digitale flater senere. Derfor har vi satt ønske om å arrangere fysiske møter på årsplanen for 2026.

Hvilken verdi får konsortiet ut av faggruppen

Faggruppen for Resource Management er en viktig ressurs for BIBSYS-konsortiet, både som et faglig kontaktpunkt og som en arena for samarbeid og deling av beste praksis. Gruppen styrker nettverket mellom medlemsbibliotekene og sikrer enhetlig og høy kvalitet i katalogiseringspraksisen i felleskatalogen.

Gjennom testing og vurdering av ny funksjonalitet i Alma og Primo VE bidrar faggruppen til kontinuerlige forbedringer av systemene. Medlemmene bringer inn kompetanse fra sine institusjoner og formidler samtidig ny kunnskap tilbake til konsortiet. Dette gjør faggruppen til en sentral aktør for å opprettholde kvaliteten i metadataarbeidet og møte fremtidige utfordringer.

Hvilken verdi får Sikt ut av faggruppen

Faggruppen gir Sikt tilgang til fagkompetansen som fins i konsortiet, noe som gjør det mulig å skreddersy løsninger etter konsortiets ønsker og behov. I tillegg fungerer faggruppen som et viktig bindeledd mellom Sikt og konsortiemedlemmene, og sikrer god kommunikasjon og samarbeid om utvikling og forbedring av tjenester.

2026 - Årsplan for faggruppen for Resource Management

Dato: 2025-10-31

Faste oppgaver

- Release Notes (kvartalsvis)
 - Følge med på hva som er nytt hver måned
 - Vurdere om det trengs endring i konfigurering på konsortienivå
 - Vurdere om det skal lages informasjon eller anbefalinger til konsortiet
 - Månedens 'release' diskuteres i månedlig nettmøte
- Idea Exchange (løpende hele året)
 - Følge med på saker som er registrert og vurdere om vi skal sende ut oppfordringer til konsortiet om å avgi stemmer på relevante saker
 - Registrere nye saker ved behov
- CERV (årlig)
 - Bidra i arbeid med å prioritere endringsforslag som konsortiet skal avgi stemme til
- BIBSYS-konferansen (*når den arrangeres*)
 - Vurdere bidrag til konferansen fra arbeidsgruppa
 - Komme med forslag til sesjoner
 - Bidra med innlegg på konferansen
- Avholde mini-webinarer
- Unit Wiki
 - Forbedre veiledninger / lage nye veiledninger
 - Tips og triks
 - FAQ
- Behandle saker og besvare spørsmål fra BIBSYS-konsortiet, Sikt, eller andre. (Spørsmålene fører ofte til oppdateringer og tilføyelser i Verktøykassa.)
- Verktøykasse for RDA-katalogisering
 - Oppdatere dokumentasjon og veiledninger og lage nye dokumenter ved behov
 - Oppdatering kan være retting av feil eller ajourføring med standard regelverk. Ofte vil én endring i regelverk ha konsekvenser for flere dokumenter i Verktøykassa.

Prioriterte oppgaver for 2026

- **RDA / LRM**

Arbeidet med RDA/LRM kommer til å være gruppens hovedfokus i hele 2026 og i årene fremover. Arbeidet må koordineres med Nasjonalbiblioteket og den nasjonale arbeidsgruppa som er nedsatt for RDA Official. Følgende områder blir viktige i arbeidet fremover:

- Forberede overgangen til RDA official som katalogregelverk i samarbeid med NB og nasjonal arbeidsgruppe.
- I forbindelse med systemarbeidet er det nedsatt en gruppe fra Sikt og Nasjonalbiblioteket som skal følge Early Access-tilgangen til BIBFRAME-editoren og bidra til å hente erfaringer og overføringsverdi fra denne. Disse vil rådføre seg med faggruppen underveis arbeidet.
- Faggruppens viktigste rolle blir allikevel å bidra til vurdering og testing i forbindelse med den nye RDA-editoren som skal utvikles. Dette arbeidet starter alt på tampen av 2025 og her er vurdering av konverteringstabeller, testing av funksjonalitet i den nye editoren, utvikling av maler og normaliseringsregler mm være vesentlige punkter.
- Innen mai 2027 skal overgangen til RDA official være klar. Innen den tid må verktøykassa omskrives og omstruktureres for å tilpasses en ny registreringspraksis.

- **Annet**

Faggruppen skal følge opp utviklingen av AI Metadata Editor. Dette er en relativt ny funksjon som fremdeles er under utvikling.

Vi ønsker å følge opp testing og vurdering av Library Open Workflow. Her er det viktig å se tilbake på anbudsprosessen og kartlegge hvilke deler av RM-arbeidet Clarivate mente måtte løses i LibOW.

Vi vil også jobbe videre med saken om flerbindsverk som er registrert med 773_8 fra gamle bibsys blå. Som beskrevet i årsrapporten fra 2025 var dette omfattende og må jobbes videre med.

Arbeidsform

Teams med tilhørende kanaler og filområder

E-postliste resourcemanagement@sikt.no / katkont@sikt.no

Digitale møter: Har fast møterekke med møter annenhver torsdag. I forlengelse av disse skal vi ha kvartalsvise møter som gjennomgår og drøfter Release Notes.

Fysiske møter: I arbeidet med RDA/LRM vil vi trolig ha behov for flere fysiske møter i året/årene som kommer. Det er derfor ønskelig å kunne avholde fysiske møter og gjerne over to dager i 2026. Dette kan særlig bli nødvendig i forbindelse med testing av funksjonalitet i ny RDA-editor for å kunne gi gode tilbakemeldinger til Clarivate.

2025 – Årsrapport for faggruppen for Oria

Dato: 2025-10-31

Medlemmer i gruppa i 2025:

Navn	Institusjon
Jannicke Rusnes Barnes (2023-2025)	Universitetet i Stavanger
Tone Christine Bøgh (2023-2025)	Universitetet i Oslo
Clara A. H. Lunndal (2024-2026)	Nord universitet
Elin Hecker (2025–2027)	Norges idrettshøgskole
Gustav Bolin (2025–2027)	VID vitenskapelige høgskole
Henriette Fretheim Viksløkken (2025–2027)	NTNU
Fredrik Solvang Pettersen	SIKT

Jannicke Rusnes Barnes og Tone Christine Bøgh er på valg for neste periode.

Faste oppgaver

- Release Notes
 - Faggruppen har gjennomgått Release Notes kvartalsvis for både Primo og Primo VE.
- Idea Exchange og CERV
 - Faggruppen har ikke diskutert forslag i Idea Exchange i år. CERV-prosessen gikk som normalt - Faggruppen vurderte forslagene og ga en anbefaling til konsortiet som ga grunnlaget for våre stemmer i runde 1. Prioriterte forslag som omhandlet Primo VE. I årets CERV for Primo ble det en runde 2, og faggruppen godtok Sikt sitt forslag til stemmeangiving basert på svarene i runde 1.
- Webinarer
 - I 2025 er det kun avholdt et webinar – Primo VE Kick Off. Dette ble holdt av Sikt, men mye av innholdet stammer fra arbeid gjort i gruppa.
- Veiledninger
 - Sporadiske oppdateringer.

Prioriterte oppgaver for 2025

Primo VE

Faggruppen har jobbet intensivt med innføringen av Primo VE. Blant tingene vi har jobbet med er:

- Forberedt normaliseringsregler
 - Samarbeid mellom Oria og Resource Management faggruppene
 - Sørget for å få på plass visningsfelt, søkbare felt og fasetter
- Satt opp og jobbet med egne instanser
- Vurdert konfigurasjoner og hva som burde være utgangspunktet vårt
 - Dannet grunnlaget for malen som ble brukt av Sikt ved opprettelse av instansene.
- Meldt inn feil og mangler
- Rådført Sikt i øvrige diskusjoner
- Deltatt på møter med Clarivate direkte

Faggruppen valgte å ikke inkludere Primo Research Assistant som del av dette arbeidet da det er en større diskusjon som er på siden av Primo VE. Det ble vurdert at det viktigste er å få på plass grunnfunksjonaliteten slik at konsortiet er klare til å gå over.

Nytt grensesnitt (NDE)

Overgang til NDE har ikke blitt diskutert veldig mye enda, utover at vi vet at det er på horisonten. Grunnet utsettelse fra Clarivate sin side kommer vi ikke til å gå over til NDE i løpet av 2026. Clarivate har sagt at alle skal over innen januar 2028, så vi ser for oss at vi vil starte forberedelser så snart Primo VE er innført og stabilt.

Arbeidsform

Faggruppen har hatt møter i tilknytning til de kvartalsvise release-møtene (februar, mai og august). I tillegg til dette har vi hatt møter om Primo VE internt, og samarbeidet med RM om

normaliseringsreglene i Primo VE. I 2025 har vi ikke hatt fysiske møter - alt samarbeid har foregått digitalt over Teams.

Egnevaluering av arbeidet i faggruppa

Faggruppen har fungert godt i en særdeles hektisk periode utenom det vanlige. Arbeidet med Primo VE har krevd hyppigere møter og mer aktivitet enn vanlig. Det påpekes i gruppa at mer frekvente møter gjør at gruppa også fungerer bedre, da man blir mer og mer vant til å jobbe og snakke fag sammen. Den utvidede møteaktiviteten har fungert positivt og tas med videre til 2026.

Innføringen av Primo VE har ført til at vi har måttet gjøre ting annerledes i år, og ikke alt har vært like enkelt å planlegge frem i tid. Møtene kunne nok allikevel ha vært planlagt litt bedre og lengere i forveien. Vi har en del kalender-crasher som gjør at ikke alle faggruppemedlemmene får deltatt på alle møtene, noe som faggruppelider ønsker å bøte på.

Faggruppens arbeid har vært utrolig viktig for at introduksjonen Primo VE har gått så bra det som det har gjort. Dette samarbeidet fører til at arbeidet konsortiet må legge ned for å komme i gang med Primo VE har blitt betraktelig redusert. Hver enkelt institusjon nyter godt av arbeidet som blir gjort i faggruppen, i tillegg til det vanlige arbeidet som blir gjort med Release Notes, CERV og andre forefallende oppgaver.

2026 - Årsplan for faggruppen for Oria

Dato: 2025-10-31

Faste oppgaver

- Release Notes
 - Releases hver måned, kvartalsvise “Feature Releases” som er større.
 - Følge med på det som er nytt i Primo VE og NDE
 - Vurdere om det trengs endring i konfigurering på konsortienivå
 - Vurdere om det skal lages informasjon eller anbefalinger til konsortiet
- CERV Primo (årlig)
 - Bidra i arbeid med å prioritere endringsforslag som konsortiet skal avgj stemme til
- BIBSYS-konferansen
 - Bidrag til konferansen fra faggruppa
 - Komme med forslag til sesjoner
- Webinarer
 - Foreslå og prioritere tema for webinarer basert på behov i konsortiet
 - Planlegge og gjennomføre webinarer
 - Holde webinarer for å dele kunnskap og erfaring om relevante tema
- Forbedre veiledninger, ev. lage nye veiledninger
- Behandle saker og besvare spørsmål fra BIBSYS-konsortiet, Sikt, eller andre

Prioriterte oppgaver for 2026

- **Innføre Primo VE**
 - Videreføre prosessen fra 2025 og følge opp etter overgangen.
- **Veiledninger**
 - En oppgave på årsplan 2026 er **veiledninger for Primo VE**. Vi ønsker å bidra med veiledninger der hvor Clarivate sine egne ikke er dekkende, eller hvis det er

unike norske forhold som gjør at konsortiet trenger mer informasjon for å gjennomføre oppgavene sine.

- **Primo NDE**

- o Følge med på utviklingen av Primo NDE. Planlegge overgang.

Arbeidsform

Internt diskusjonsforum og filområde på Teams

Miro som samarbeidsplattform

E-postliste oria@lister.sikt.no

Digitale møter: 8 ganger årlig

Fysiske møter: Det er ønskelig med minimum ett fysisk møte pr år

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til	Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato	17.11.2025
Saksnummer	BIBS2025/39
Saksarkivnr.	
Sakstype	O-sak
Saksansvarlig	Asbjørn Risan
Saksbehandler	Asbjørn

BIB2025/39 – BIBSYS Autoritetsregister

Bakgrunn

I sak BIB2025/27 på styremøte i september ble det presentert en kort oppdatering om arbeidet med autoritetsregisteret og status på registeret som tjeneste og det ble varslet at det på kommende styremøte ville bli presentert en mer detaljert sak for styret. Dette sakspapiret bygger videre på det som ble presentert i sak BIB2025/27.

Autoritetsregisteret er en sentral tjeneste i BIBSYS-konsortiet og er den siste store egenutviklede funksjonaliteten/tjenesten fra Sikt. Ved innføringen av Alma ble det tatt et strategisk valg om at det var sentralt å videreføre autoritetsregisteret som en selvstendig tjeneste som er interoperabel og kommuniserer med biblioteksystemet, fremfor å basere seg på biblioteksystemets interne løsninger for autoriteter. Dette gir mer kontroll over systemet, databasen og det gjør det enklere å la andre aktører bidra inn i registeret.

Autoritetsregisteret er også et prioritert tiltak i produktområdestrategien som ble vedtatt av styret for BIBSYS-konsortiet høsten 2024 i sak BIB2024/41, med støtte fra Porteføljestyret for forskning og kunnskapsressurser som behandlet strategien på sitt møte i februar 2025 (sak 06/25).

Felles autoritetsregister for personer og korporasjoner, også kalt BIBSYS autoritetsregister, eller forkortet BARE, inneholder innførsler for personer, korporasjoner og konferanser. Det benyttes av BIBSYS-konsortiet i det daglige bibliografiske arbeidet og det brukes av eksterne aktører som Biblioteksentralen og Bokbasen som en del av metadataleveransen Nasjonalbiblioteket finansierer. En delmengde av autoritetsregisteret utgjør Nasjonalt autoritetsregister for personer og korporasjoner og består av de autoritetene som inngår i nasjonalbibliografien. Denne delmengden blir vedlikeholdt av Nasjonalbiblioteket på vegne av biblioteksektoren i Norge og som en del av det nasjonalbibliografiske arbeidet.

BIBSYS autoritetsregister (BARE) består av selve autoritetsregisteret (autoritetene), et grensesnitt for vedlikehold og registrering av registeret og en database og teknisk løsning. Det har vært et strategisk valg å ha autoritetsregisteret som en selvstendig tjeneste utenfor biblioteksystemet. BARE har en integrasjon med Alma som gjør at bibliotekarene kan jobbe i Alma, mens det er BARE som er mastersystem for autoritetene.

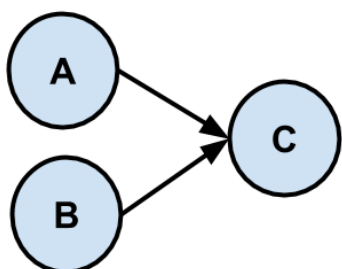
BARE består pr i dag av autoriteter for personer (ca 2.15 millioner), korporasjoner (ca 251.000), konferanser (ca 64.000) og noen standardtitler (ca 21.500). Registeret har koblinger til andre autoritetssystemer (internasjonale og nasjonale) som ISNI, VIAF, Orcid, Digitalt musikkarkiv, Discogs, Biblioteksentralen og Kulturnav. Dette muliggjør kobling mellom ulike registre og identifisering av at man behandler den samme entiteten.

BIBSYS-konsortiet bruker registeret til å registrere forfatterskap og omtalte personer på bøker/artikler i bibliotekskatalogen med tanke på bedre gjenfinning (presisjon og fullstendighet) for sluttbruker og for å forenkle det bibliografiske arbeidet. Kort oppsummert er hovedhensikten:

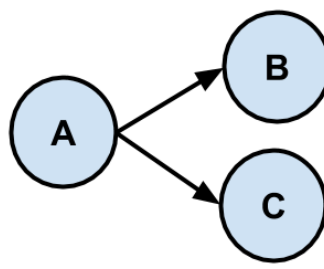
- Presisjon - skille ulike personer med likt navn fra hverandre
- Fullstendighet – samle alle poster for en person (unngå skrivefeil), samt flere søkeinn ganger ved at man kan ha alternative navneformer/vanlige skrivefeil som henvisninger, eks. Tsjajkovskij har mange henvisninger knyttet til sin autoritet for å gjøre det lettere for sluttbruker å få treff
- Forenkling og effektivisering - Registeret muliggjør gjennomgående rettelser (rette ett sted fremfor på alle bibliografiske poster fra en autoritet)

BARE er integrert med Alma som gjør at bibliotekarene kan jobbe direkte i Alma uten å forholde seg til BARE direkte, mens det er BARE som er mastersystem for autoritetene. Alma kommuniserer med BARE og registrerer nye og endrede autoriteter i autoritetsregisteret når det gjøres endringer i Alma. Biblioteksystemet oppdateres hver natt med nye og endrede autoriteter som har blitt endret i BARE utenfor Alma. Se vedlegg 1 for eksemplifisering av dataflyt.

I tillegg til å være integrert i biblioteksystemet har BARE et eget grensesnitt som muliggjør direkte registrering av nye autoriteter, oppdatering av autoriteter og sletting av autoriteter. I tillegg støtter grensesnittet to sentrale spesialoperasjoner; sammenslåing av autoriteter og splitting av autoriteter. Det er tilfeller der det er opprettet dubletter for en autoritet. Systemet gjør det enkelt å slå disse sammen, ta vare på relevant informasjon fra de enkelte postene og knytte alle bibliografiske poster til den sammenslåtte autoriteten. Videre er det situasjoner der en og samme autoritet er brukt når det i realiteten er snakk om to forskjellige entiteter. Systemet gjør det da enkelt å flytte bibliografiske poster mellom to autoriteter.

Figur 1: Sammenslåing av autoriteter

Figur 2: splitting av autoriteter

Registeret har også full API-støtte for alle operasjoner, i tillegg til å støtte høsting via OAI-PMH og oppslag og oppdatering via SRU/SRU-U.

Vurdering av saken

Dagens tekniske realisering av BARE er modent for oppdatering. Grensesnittet er skrevet i et rammeverk som ikke lenger er støttet og det bør lages en ny teknisk plattform som kan understøtte flere entitetstyper som emneord, kontrollerte lister/vokabular og eventuelt bibliografisk post/verksregister. Eksempelvis er det enkelte emneordssystem som i dag vedlikeholdes i Alma som ideelt sett burde vært håndtert på samme måte som for personautoritetene. Å kunne tilby et vedlikeholdsgrensesnitt for emneordene og listene som inngår i Nasjonalbibliotekets

vokabulartjeneste¹ (NBVOK) med direkte integrasjon til visningsklienten som er basert på Skosmos er en naturlig utvidelse å se for seg.

Dagens tekniske realisering, særlig knyttet til grensesnittet, men også generelt har vært et hinder for å videreutvikle tjenesten og realisere ytterlige potensiale og gevinster i løsningen. Det har derfor vært en ønsket prioritering fra Kunnskapsressurser og bibliotek tjenester over tid å få fornyet den tekniske løsningen for autoritetsregisteret. Dette har vært krevende å få til i praksis da utviklerressursene har vært bundet opp i andre prosjekter og kompetansen på løsningen har gått ut av virksomheten. Det har derfor bygget seg opp teknisk gjeld og det er derfor nødvendig å gjennomføre et større løft for tjenesten.

Vedlikeholdsteamet som ble etablert høsten 2024 har hatt dette som en av sine hovedoppgaver høsten 2025 og det har blitt definert tre milepæler i fornyingen. Arbeidet med å fornye autoritetsregisteret følger tre hovedfaser:

- 1) Oppgradere dagens løsning med nye versjoner av komponentbibliotek slik at man tetter umiddelbare sikkerhetshull og at man kan bygge og oppdatere nye versjoner
- 2) Gjøre mindre endringer i dagens løsning som er nødvendige for å løse umiddelbare behov med autoritetsregisteret, eksempelvis knyttet til pliktavleveringsløyper ved Nasjonalbiblioteket, samt lage en plan for moderniseringen.
- 3) Realisere ny teknisk løsning med utgangspunkt i planen etablert i fase 2

Arbeidet med fase 1 har begynt og er pågående. Dette er tidkrevende og vanskelig da det er en del tekniske avhengigheter som ikke lenger er støttet i et moderne driftsmiljø og som må oppgraderes for å komme på en stabil driftssituasjon. Det er påbegynt arbeid i fase 2 parallelt med fase 1 knyttet til å lage en plan for moderniseringen. Det er definert utviklingsoppgaver for å slutføre arbeidet med å stabilisere dagens løsning slik at man kan bygge og oppdatere tjenesten med nye versjoner (fase 1). Her vil det også inngå å gjøre mindre endringer for å løse umiddelbare behov (fase 2). Videre er det gjennom høsten laget oppgaver for å bygge om det eksisterende grensesnittet til mikrofrontends. Mikrofrontends er løse komponenter som utfører ulike oppgaver som er satt sammen og som kommuniserer sammen ved hjelp av API'er. Dette i motsetning til et komplett sammensatt grensesnitt med alle funksjoner integrert i en komponent.

I vedlegg 2 er det skissert opp dagens løsning (figur 1) og en tenkt løsning der grensesnittet er splittet i mikrofrontends (figur 2). I tilfelle det oppstår en sikkerhetssituasjon/sårbarhet som gjør at dagens grensesnitt må termineres kan man i en mellomperiode bruke Alma som det primære grensesnittet inn mot databasen. Dette fordrer at man har realisert mikrofrontends for spesialoperasjonene splitt og merge for å unngå funksjonstap (figur 3).

Det er grensesnittet som er det mest kritiske og som må prioriteres. Det kan være nødvendig i fortsettelsen eller som en del av arbeidet med nytt grensesnitt å refaktorere deler av backend på autoritetsregisteret også. Dette er skissert i figur 4 i vedlegg 2.

Det er vanskelig å gi noe eksakt estimat på hva som kreves for å realisere en ny teknisk plattform for autoritetsregisteret. Til det er det for mange ukjente faktorer knyttet til dagens løsning og stabilisering av denne. Det vil være enklere å estimere når man begynner å realisere fase 3.

I påvente av tilgang på utviklerressurser til å starte dette arbeidet har det blitt satt av noen midler med tanke på dette arbeidet. Arbeidet som har blitt utført i høst har sammen med generelt vedlikehold benyttet deler av disse midlene. I budsjettet for 2026 er det, i tråd med de vedtatte prinsippene for budsjettammen, satt av ressurser til vedlikehold og å videreføre dette arbeidet i 2026.

Vedlikehold av dagens autoritetsregister er et samarbeid mellom BIBSYS-konsortiet og Nasjonalbiblioteket der begge parter bidrar med midler. Nasjonalbiblioteket er en sterk interessent i

¹ <https://www.nb.no/nbvok/nb/about>

autoritetsregisteret og vil bli involvert i arbeidet med planen. De finansierer i dag deler av arbeidet med registeret og må også bidra inn i finansieringen av realiseringen av fase 3 sammen med konsortiet.

Forslag til vedtak

Styret tar status på autoritetsregisteret til orientering og støtter det videre arbeidet med moderniseringen av autoritetsregisteret.

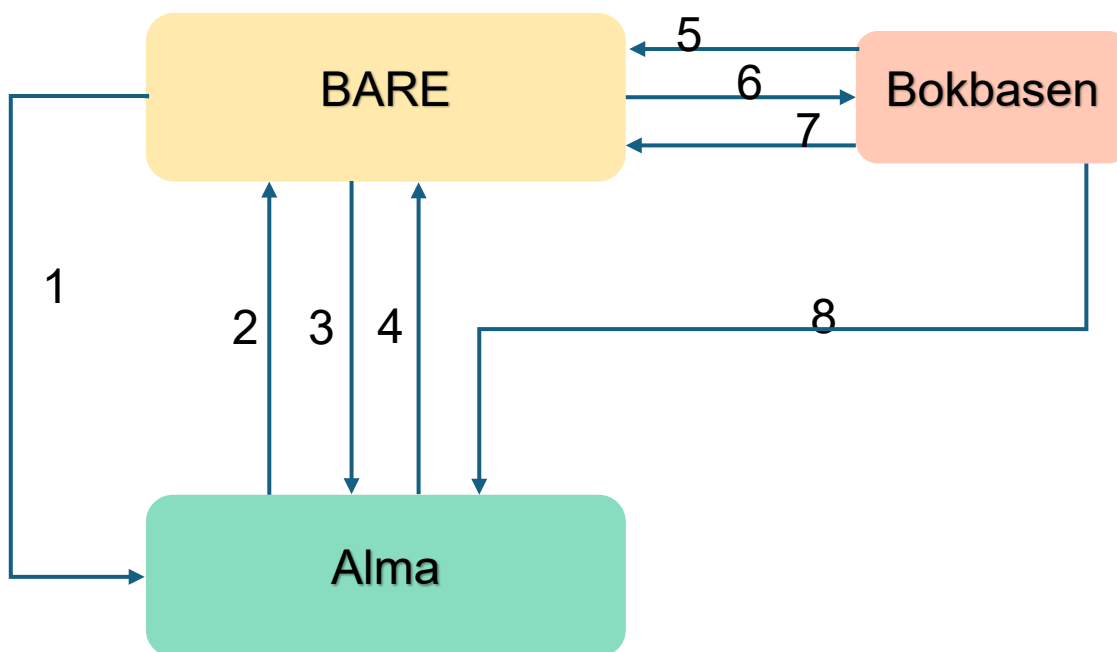
Vedlegg:

BIB2025/39 Vedlegg 1: Dataflyt – eksempel mellom Alma, BARE og ekstern aktør

BIB2025/39 Vedlegg 2: Systemskisser

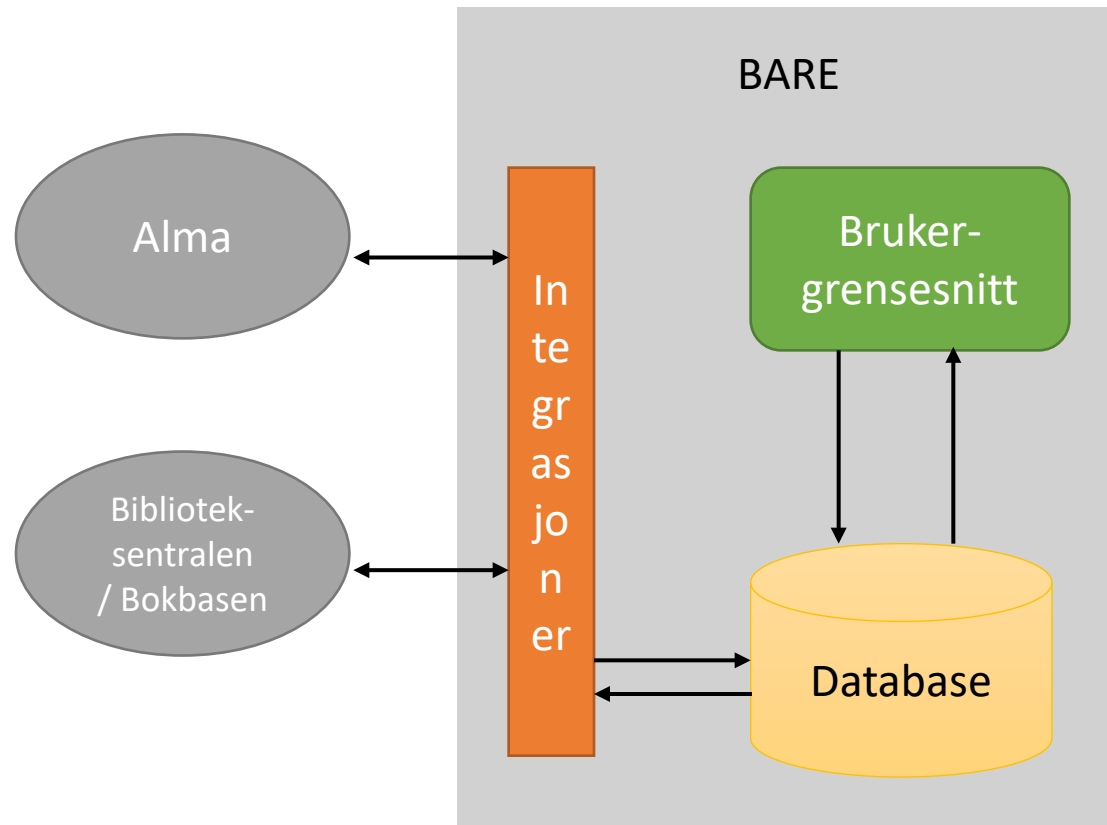
Dato: 17.11.2025
Fra: Seksjon for Kunnskapsressurser og bibliotek tjenester
Saksbehandler: Asbjørn Risan
Til: Styret for BIBSYS-konsortiet

BIB2025/39 Vedlegg 1: Dataflyt – eksempel mellom Alma, BARE og ekstern aktør

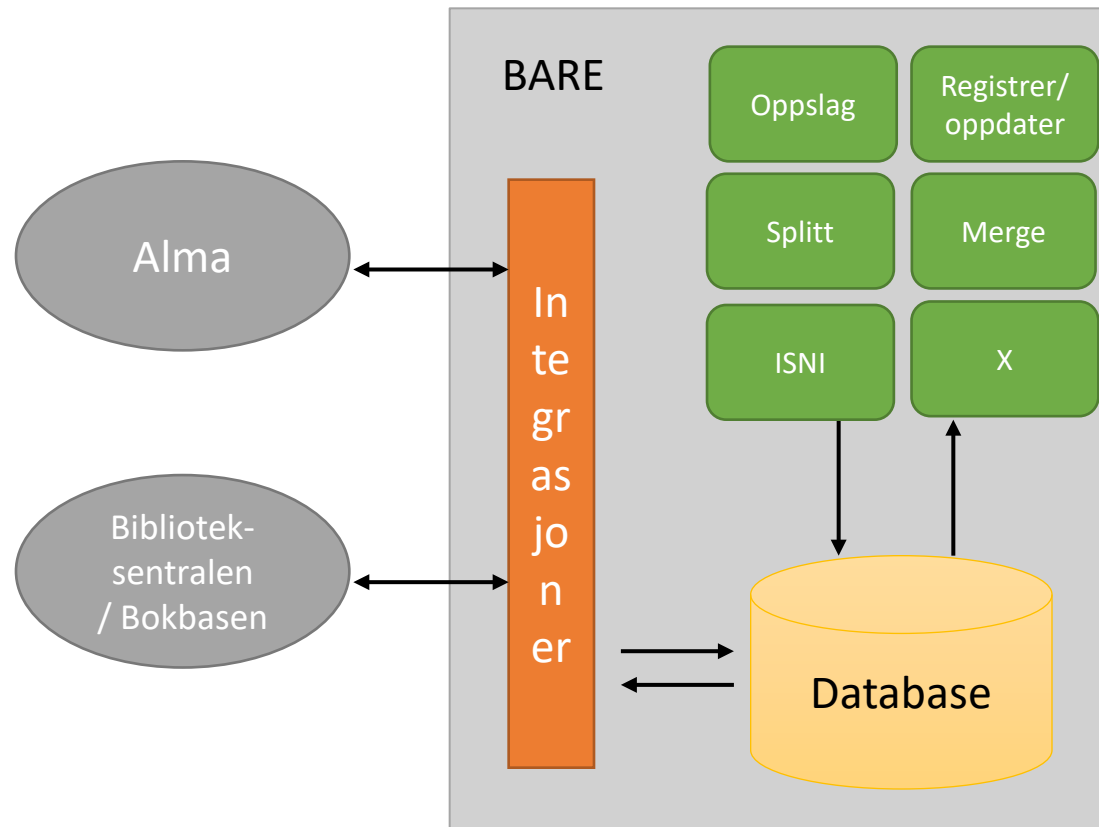
- 1) – Alma henter nye og endrede autoriteter og lagrer dem lokalt (Marc21 autoritet)
- 2) – En bibliotekar ønsker å oppdatere eller opprette en autoritet. Alma sjekker om det finnes en nyere versjon
- 3) – BARE svarer om det finnes en ny versjon eller ikke
- 4) – Alma sender den nye/oppdaterte autoriteten til BARE, og den lagres i BARE og lokalt i Alma
- 5) – Bokbasen sjekker om en autoritet eksisterer
- 6) – BARE svarer
- 7) – Bokbasen oppretter en ny autoritet
- 8) – Alma henter bibliografiske poster fra Bokbasen
- 1) – Alma henter nye og endrede autoriteter

Figur 1

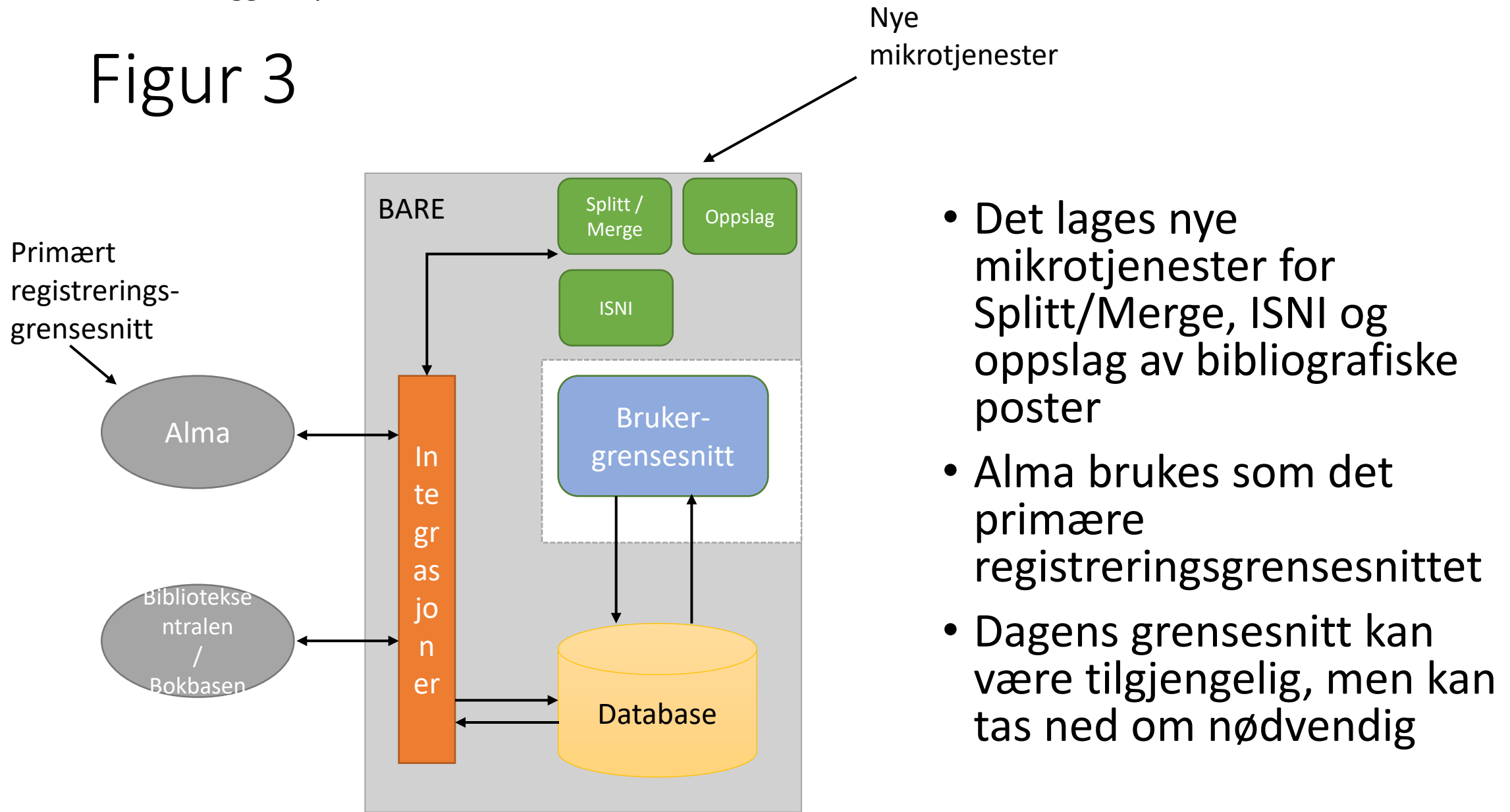
- Man kan jobbe direkte via grensesnittet eller via biblioteksystemet Alma
- Eksterne, eksempelvis Biblioteksentralen og Bokbasen, kan bruke API'er for å lese/oppdatere autoritetsregisteret
- Spesialoperasjoner i grensesnittet er Splitt og Merge av autoriteter

Figur 2

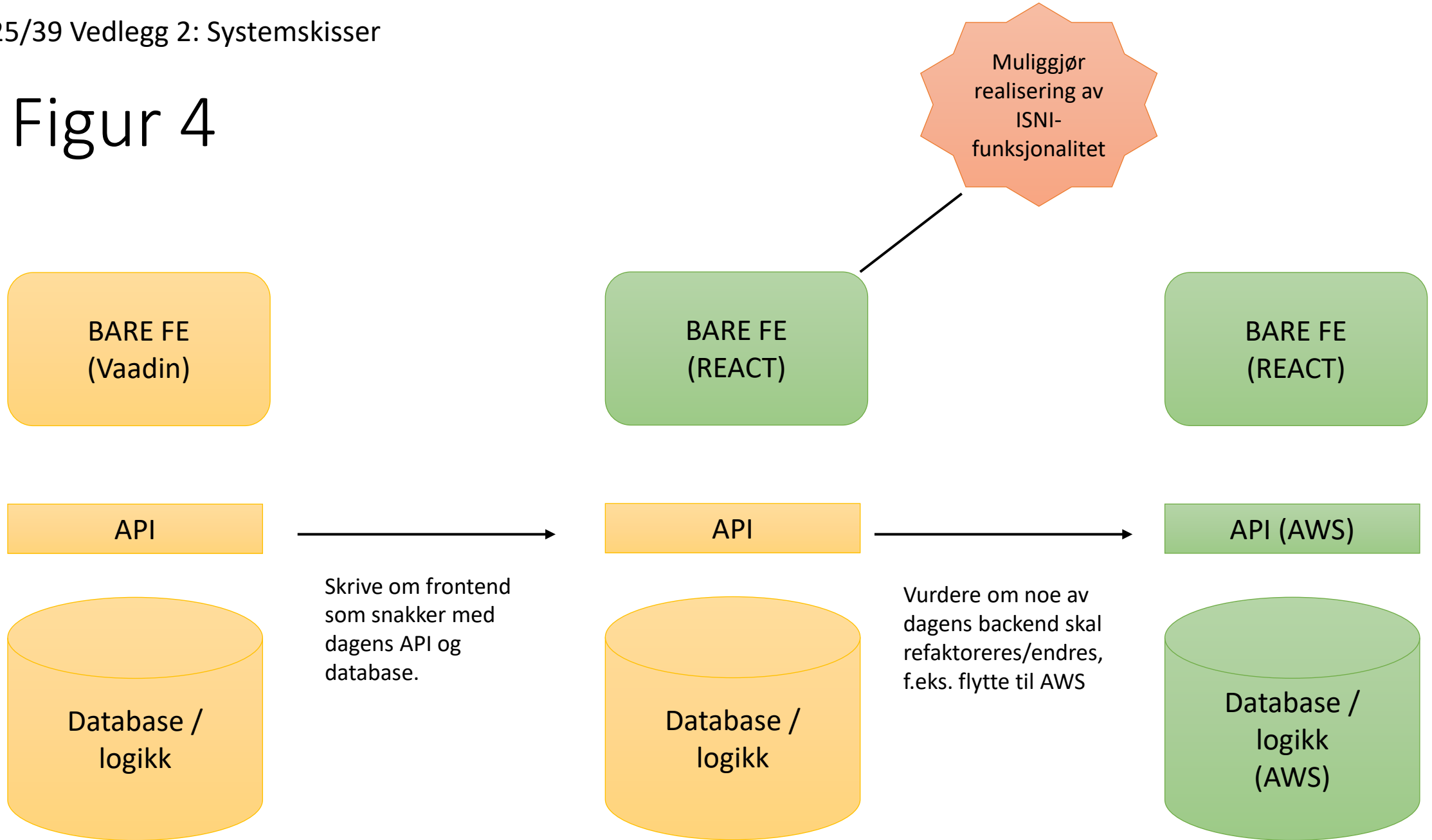
- Brukergrensesnittet er splittet i mikrofrontends som kommuniserer ved hjelp av API'er
- Muliggjør å legge til ny spesialisert funksjonalitet, f.eks ISNI-integrasjon

Figur 3

- Det lages nye mikrotjenester for Splitt/Merge, ISNI og oppslag av bibliografiske poster
- Alma brukes som det primære registreringsgrensesnittet
- Dagens grensesnitt kan være tilgjengelig, men kan tas ned om nødvendig

Figur 4

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato 17.11.2025
Saksnummer BIB2025/40
Saksarkivnr.
Sakstype V-sak

Saksansvarlig Asbjørn Risan
Saksbehandler Anita Ellerås

Møteplan 2026

Bakgrunn

Sikt foreslår følgende møteplan for styret i BIBSYS-konsortiet i 2026. De foreslås to fysiske møter og to digitale. I den utstrekning det har vært mulig har man sett dette opp mot møteplan for Porteføljestyret for forskning og kunnskapsressurser.

Forslag til møteplan for BIBSYS-styret:

- Onsdag 4. februar (digitalt)
- Onsdag 20. mai (fysisk heldagsmøte)
- Onsdag 16. september (digitalt)
- Onsdag 18. november (fysisk heldagsmøte, evt. digitalt)

Møteplanen er tentativ, og det vil kunne gjøres justeringer dersom det blir nødvendig.

Forslag til vedtak

Styret vedtar forslag til møteplan for 2026.